

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzechowej 7
Telefon Nr 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-85
Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz 12 do 1 w południe

Cena 25 gr.
ogz.

Wszystkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji
Komunikaty, przesłane redakcji, nie będą uwzględnione.
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Cena ogłoszeń i prenumeraty umieszczona jest na ostatniej stronie.

Ustawa antyalkoholowa uchwalona w III. czytaniu

Sprawy kolejowe województwa krakowskiego — Podwyżka
opłat emerytalnych —

Przebieg wczorajszego posiedzenia Sejmu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 16. 3. (Sin) Na dzisiejszym przedpołudniowym posiedzeniu Sejmu przyjęto w trzecim czytaniu ustawę antyalkoholową. Przyjęto poprawkę posła Ciołkosza (PPS), zakazującą sprzedaży alkoholu podczas wyborów do ciał ustawodawczych, samorządowych, gospodarczych i ubezpieczeń społecznych oraz poprawkę posłanki Grosmanówny (Kl. Nar.) zakazującą sprzedaży alkoholu osobom do lat 21.

Następnie przyjęto cały szereg drobnych ustaw. M. in. poruszono sprawę projektu ustawy o pożyczce długoterminowej dla przedsiębiorstwa Państwowe Zakłady Wodociągowe na Górach Śląsku. Dotychczas wodociągi te biegną na przestrzeni kilku km. na terytorjum niemieckim. Ten stan rzeczy musi ulec zmianie. Wiceminister robót publicznych Górski oświadczył, że nowy wielki rurociąg znajduje się na przestrzeni Maczki—Królewska Huta. Pierwsza część robót już jest ukończona. Obecnie dla zachodniej części Górnego Śląska dostarcza wody dawny rurociąg. Połączenie tych obu rurociągów będzie mogło nastąpić po wybudowaniu wodociągu między Sosnowcem a Królewską Hutą. Dotąd na Śląsku obowiązuje cena 26 groszy za metr kubiczny wody, dla gospodarstw domowych 18 groszy. Teraz nastąpi zrównanie cen.

Następnie referowano ustawę o odkupieniu kolei Chabówka—Zakopane i Nowy Targ—Sucha Hora przez PKF za sumę około 850.000 zł. Z chwilą dokonania odkupu taryfa osobowa na tej kolei, która obecnie jest o 25 procent droższa, będzie zrównana. Ogromna większość akcyj tych kolei znajduje się już w rękach skarbu państwa.

W trakcie dyskusji interpeluje poseł Czapiński (PPS), kiedy mają być dokonane nowe inwestycje, a mianowicie przebudowa dworca w Zakopanem i punktów węzłowych, o których jest mowa w projekcie rządowym. Co zamierza rząd uczynić, ażeby usprawnić ruch na tych liniach, dać lepsze wagony, unikać spóźnień. W jakim stadium znajduje się dawny projekt stworzenia prostej linii kolejowej Kraków—Zakopane przez budowę toru Myślenice—Mszana, a wreszcie czy rząd nie zamierza zająć się w większym stopniu budową linii Nowy Targ—Sucha Hora, co obecnie po zawarciu konwencji turysty-

cznej z Czechosłowacją, staje się coraz bardziej żywotne. Prowadząc wycieczki turystyczne, mówca był niejednokrotnie w przykrem położeniu, gdyż niema tam dobrych połączeń i ruch autobusowy bierze górę nad ruchem kolejowym.

W odpowiedzi na to oświadcza dyrektor departamentu min. komunikacji, że dla usprawnienia komunikacji między Zakopanem a Krakowem potrzebne są łącznice z Piaszowa do Suchej. Co do Piaszowa, to obecnie przeprowadzane są badania łącznic z projektem przebudowy węzła krakowskiego. Nie będzie można jednak spodziewać się skrócenia czasu jazdy więcej jak o kilka minut ze względu na konieczność zatrzymywania się w Piaszowie podróżnych, jadących do Lwowa. Suchej nie można pominąć, gdyż zachodzi konieczność nabierania tam wody.

Ustawę przyjęto.

Z kolei przystąpiono do noweli do ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym urzędników państwowych. Chodzi tu o podniesienie stawek opłat urzędników na rzecz funduszu emerytalnego do 5 proc. Pierwszy zabiera głos minister Matuszewski, który oświadcza, że nie jest przyjemną rzeczą wciąż mówić o nowym podnoszeniu opłat lecz konieczność życiowa tego wymaga. Nieraz jeszcze dla urealnienia budżetu będzie musiał występować z projektami różnych podatków.

Rozwinęła się długa dyskusja, w której m. in. zabrał głos poseł Rosmarin (K. Żyd.), który podkreślił, że zachodzi konieczność nie tylko podniesienia stawek emerytalnych, ale i redukcji liczby urzędników, bo mamy stanowczo przerost administracji. Mowca porusza również sprawę tych urzędników, którym dotychczas nie wypłacono emerytur mimo iż pracowali w służbie austriackiej. Są to mianowicie urzędnicy Żydzi. Ustawę przyjęto.

Z kolei przystąpiono do całego szeregu spraw drobniejszych. M. in. zatwierdzono również ustawę o zaopatrzeniu rodzin skazańców politycznych.

W tej chwili (godz. 8 wieczór) przystąpił Sejm do rozpatrzenia wniosku Koła Żydowskiego w sprawie uregulowania kwestii dostarczania trupów do prosektorjów.

Nowe projekty podatkowe — na specjalnej sesji

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 16. 3. (Sin) Jak się dowiadujemy, minister skarbu zamierza wprowadzić nowe projekty ustaw podatkowych, ale ze względu na krótki czas, nowe te projekty zostaną zgłoszone na specjalnej sesji sejmowej, która się prawdopodobnie odbędzie 18 maja. Na tej sesji zostanie przedłożona mała ustawa samorządowa i ustawa o pożyczce.

Min. Michałowski ustępuje?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 16. 3. (Sin) W kręgach politycznych krąży uporczywe pogłoski, iż minister sprawiedliwości p. Michałowski zamierza w najbliższym czasie ustąpić.

Ile wynosić będą opłaty za lekarstwa i porady w Kasach Chorych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 16. 3. (Sin) Według krążących pogłosek, ubezpieczeni w Kasach Chorych pobierający pensję do 400 zł. płacić będą 50 groszy, zaś od 400 zł. — 1 zł. za wizyty u lekarzy. Natomiast za lekarstwa płacić się będzie 15 procent wartości lekarstwa. Najmniej kosztować ono będzie 20 groszy.

Wizyta dyrektorów ZAT-nej w Kole Żydowskim

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 16. 3. (Sin) Prezydium Koła Żydowskiego ogłosiło dziś następujący oficjalny komunikat: W dniu dzisiejszym złożyli Kołu Żydowskiemu wizytę przedstawiciele ZAT, w osobach jej założyciela i kierownika centrali nowojorskiej dr. Landaua, kierownika biura londyńskiego p. Smolara, oraz kierownika warszawskiego oddziału ZAT-nej Mozesa. Prezes Koła dr. Thon w dłuższym przemówieniu powitał szanownych gości, podkreślając wielkie zasługi, jakie ZAT-na położyła dla żydostwa całego świata, a w szczególności dla żydostwa polskiego. Żydowska Agencja Telegraficzna roznosi wszystko, co w żydostwie dzieje się dobrego i złego po całym świecie. Przyniła się ona w dużej mierze do tego, że naród żydowski stał się jednym z czynników polityki świata.

Dr. Landau podziękował w gorących słowach za powitanie, przyrzekając, że tak jak dotychczas, tak i nadal instytucja na której czele stoi, będzie gorliwie i wiernie służyła interesom żydowskim, w szczególności interesom żydostwa polskiego.

Zamach na sowieckiego delegata handlowego w Tokio

Londyn 16. 3. (L) Na jednym z przedmieść w Tokio dokonano wczoraj zamachu na sowieckiego delegata handlowego w Japonji. Pawła Aniekiewa. Do przechodzącego Aniekie-

wa oddał pewien osobnik kilka strzałów rewolwerowych, raniąc go ciężko. Sprawca zamachu zgłosił się dziś na policji i zeznał, że nazywa się Nobukatsu Sato. Był on dawniej

dyrektorem przedsiębiorstwa rybackiego, łowiącego na wodach północnych. Czynu dokonał z zemsty za mactactwo sowieckie podczas rokowań w sprawie konfliktu dotyczącego rybołówstwa na rzece Amur.

Koniec „akcji zniżki cen“

Oficjalny komunikat rządowy zapowiedział zatem już zakończenie akcji zniżki cen. W komunikacie tym powołuje się rząd na osiągnięte sukcesy tej akcji, polegające na zniżce cen towarów włókienniczych, nawozów sztucznych węgla, żelaza i nafty. W rzeczywistości zniżka ta co do niektórych wymienionych towarów jest czysto teoretyczna, bo jeżeli cena żelaza obniżona została o 15 zł. na tonnie, to zniżka ta wynosi zaledwie 15 gr. na klgr. i trudno sobie wyobrazić, by tak minimalna zniżka ceny żelaza mogła przyczynić się do zwiększenia spożycia tego towaru przez ludność rolniczą. To samo tyczy się zniżki ceny węgla i nafty o 3 procent. Wtajemniczeni twierdzą zresztą, że zniżka ta jest wogóle fikcyjna, gdyż odnośnie przemysły już dotychczas udzielały rabatów w tej wysokości nieoficjalnie, a obecnie ujawniły tylko istnienie tych rabatów, przedstawiając je jako zniżkę ceny...

Faktyczna zniżka nastąpiła w przemyśle włókienniczym, ale zasługę tej zniżki przypisać należy nie tyle akcji rządowej, ile raczej napięciu kryzysu, który w przemyśle łódzkim wyraża się upadłościami o charakterze masowym i nie oszczędzającami nawet największych przedsiębiorstw. Ta sama zresztą przyczyna sprawiła, że szereg innych towarów w ostatnich dwóch miesiącach obniżył się w cenie. Akcja rządowa — jeżeli jakiś skutek wogóle miała — to chyba ten tylko, że rozgłos nadany tej akcji skłonił szerokie masy konsumentów do ograniczenia i tak już niewielkich swoich zakupów, co może istotnie przyczyniło się w pewnej mierze do obniżki cen, ale z drugiej strony spowodowało skutek zgoła niepożądany, a mianowicie znaczne zmniejszenie się obrotów, które powinno znaleźć wyraz przy wymiarach podatkowych. O całkowitem fiasku akcji rządowej nie można mówić, bo akcja ta przypadła na okres, w którym i tak zniżka cen nastąpić musiała. Pomimo tego pozornego sukcesu jednak cała ta akcja, nieprzemysłana należyście i skierowana pod fałszywym adresem, wyrządziła raczej więcej szkody niż pożytku.

Bądź jak bądź dobrze się stało, że przynajmniej teraz rząd, wysłuchawszy rzeczowych argumentów zainteresowanych sfer kupieckich i przemysłowych i zorientowawszy się co do faktycznych skutków swej akcji, uznał ją za zakończoną. Można się zatem spodziewać, że szerokie masy ludzone rzucane hasłami i złączonym z nimi tam-tamem biurokratycznym nadzieją na dalszą, wielką zniżkę cen, obecnie przystąpią znowu do czynienia normalnych zakupów. Minimalny obecnie popyt na towary dozna wskutek tego pewnego bodźca, a w każdym razie odpadnie tak szkodliwy

hamulec, przeszkadzający obrotom w handlu.

Pod jednym jedynie względem należałoby sobie życzyć dalszego kontynuowania akcji rządowej, nie w tym kierunku jednak, w którym ją skierował rząd, lecz w innym, sięgającym do zasadniczej przyczyny wysokich cen towarów przemysłowych w Polsce. Mamy na myśli oczywiście sprawę ochrony celnej i dumpingu. O ścisłym związku tych problemów z kwestją wysokości cen u nas pisaliśmy już kilkakrotnie, jest on zresztą oczywisty. O ile na punkcie ochrony celnej poglądy sfer rządowych nie uległy dotychczas zmianie, to przynajmniej na punkcie popierania dumpingu pojawiają się już obecnie w sferach oficjalnych głosy krytyczne, jak się zdaje właśnie na tle dyskusji, która się rozwinęła w związku z kwestją zniżki cen. Pojawiają się już mianowicie głosy, że aktywność bilansu handlowego nie jest żadną jakąś świętością, któraby usprawiedliwiała popieranie za wszelką cenę eksportu z Polski, choćby do eksportu tego miało społeczeństwo dokładać setki milionów, jak to się faktycznie u nas dzieje! Pojawiają się również głosy, wskazujące na to, że zamiast kosztem tak ogromnych ofiar wypychać towary polskie (i to przeważnie surowce) zagranicę, by zagranica za bezcen kupowała nasze towary, że zamiast tej beznadziejnej polityki — lepiej byłoby zwrócić uwagę na nasz rynek wewnętrzny i te setki miliony poświęcane dotychczas na dopłatę do eksportu przeznaczyć na obniżenie ceny na rynku krajowym. Zmiana ta dałaby nam wzamian za iluzoryczne korzyści dumpingowego eksportu lepszy rynek zbytu we wnętrzu kraju i zwiększoną zdolność nabywczą społeczeństwa. Nie ulega wątpliwości, że byłaby to zdrowsza i solidniejsza podstawa dla rozwoju naszego przemysłu, nie mówiąc o tem, że ułatwiłaby ona ogromnie nasze stosunki handlowe z zagranicą, których obecne zadrażnienie jest w głównej mierze następstwem polityki dumpingowej.

Pierwsze głosy, wskazujące na zwiększony krytycyzm rządu co do celowości polityki forsowania za wszelką cenę eksportu, już zatem się pojawiły. Pragnąc należy, by tę zasadniczą sprawę naszego życia gospodarczego poddał rząd dokładnemu zbadaniu, a być może owocem tego badania będzie rewizja tej polityki, która w gruncie rzeczy nie przynosi pożytku nie tylko społeczeństwu, ale i nawet samemu przemysłom, uprawiającym dumping, a z której w istocie jedyną korzyść odnosi zagranica. Jeśli do rewizji tej polityki rzeczywiście przyjdzie, to będzie to przynajmniej jeden pozytywny rezultat rządowej akcji zniżki cen.

Dr. B. S.

Zmiany w taryfie kolejowej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 16. 3. Od 1 kwietnia wchodzi w życie nowa taryfa pasażerska i bagażowa na kolejach. M. in. okresowe ulgowe bilety mogą być wydawane na odległość do 150 km, tak samo bilety uczniowskie będą wydawane na odległość do 150 km. Przy przejeździe wycieczek szkolnych przewidywane są ulgi dla wychowanków zakładów naukowych. Podwyższono do 100 km odległości dla tygodniowych biletów robotniczych. Przewidziane są ulgi przy przejazdach do miejsc odpustowych i w celach naukowych. Zmieniono postanowienia dotyczące przejazdów ulgowych za legitymacjami związków turystycznych w ten sposób, że zamiast otrzymywania 50 proc. zniżki przy bilecie powrotnym, członkowie tych związków, jak również członkowie Pol. Zw. Narc. będą mogli

nabywać w ciągu całego roku bilety z 25 proc. zniżką w obie strony na podstawie swych legitymacyj na odległość co najmniej 50 km. Przy przejeździe powrotnym z uzdrowisk obniżono czas pobytu w uzdrowiskach potrzebny do uzyskania ulgi do 10 dni zamiast dotychczasowych 14-tu. W taryfie bagażowej wprowadzono opłatę za przewóz rowerów nieopakowanych, nadawanych za specjalnymi biletami rowerowymi. Bilety te będzie się wydawać w relacjach przez kolej ustalonych na odległość 80 km.

Opłatę za dostarczanie wagonów dla przewozu chorych, wagonów bagażowych lub osobowych, obniżono do ceny 6 biletów pasażerskich drugiej klasy, zamiast dotychczasowych 6 biletów klasy pierwszej.

Z KRONIKI ŻAŁOBNICZEJ

Wczoraj zmarła w Krakowie w 76 roku życia bhp. Sara Herzogowa. Dla wielkich zalet serca i charakteru była bhp. Zmarła cęgliwie ceniona i poważana. Prowadziła dom w duchu narodowo-żydowskim i

dzieciom wpajała wierność dla ideału odrodzenia: brała też żywy udział w akcjach dobroczynnych Zgon szlachetnej i zacnej kobiety wywołał szczerą żal i współczucie dla osieroconej rodziny.

W chorobach krwi, skórnych i nerwowych, osiągnięty przy stosowaniu naturalnej wody gorzkiej „Franciszka Józefa“ regularne funkcjonowanie narządów trawiennych. Ządać w aptekach i drogerjach.

Sprawa „trupów“ odpadła z porządku dziennego

Warszawa 16. 3. (Sin) Wniosek Koła Żydowskiego o uregulowanie sprawy dostarczania trupów do prosekutorjów, odpadł z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia Sejmu. Sprawa ta znajduje się na trzecim miejscu jutrzejszego (wtorkowego) posiedzenia.

Zwycięstwo endecji w wyborach do zarządu Bratniej Pomocy w Warszawie

Warszawa 16. 3. Przy wyborach do Zarządu Bratniej Pomocy Stud. Uniw. Warszawskiego prezesem wybrany został 759 głosami kandydat młodzieży endeckiej b. prezes Kurcjusz, przeciwko p. Jarczyńskiemu, kandydatowi młodzieży sanacyjnej, który zdobył 232 głosy. Około godz. 3 nad ranem przyszło do głosowania nad wnioskiem, postawionym przez b. Zarząd Bratniej Pomocy, ażeby zgodnie z dotychczasową tradycją, zamianować rektora Uniw. Warsz. prof. Michałowicza członkiem honorowym Bratniej Pomocy. Za wnioskiem tym padło 40 głosów, przeciwko 700 głosom endeków.

10 lat ciężkiego więzienia za szpiegostwo

(Telefonem od naszego korespondenta)

Toruń 16. 3. Przed tutejszym sądem apelacyjnym toczyła się dziś rozprawa odwoławcza przeciwko niejakiemu Józefowi Matyce z Kościerzyny o szpiegostwo na rzecz ościennego państwa. W styczniu rb. sąd okręgowy w Chojnicach skazał Matykę na 4 lata więzienia. Na skutek odwołania prokuratora przeciwko zbyt niskiemu wymiarowi kary sprawa poszła do sądu apelacyjnego. Po przeprowadzeniu rozprawy trybunał apelacyjny skazał Matykę na dziesięć lat ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw obywatelskich na lat 10, dopuszczenie do nadzoru policyjnego oraz na zapłatę kosztów w wysokości 900 zł.

Podejrzany nadmiar pożarów na Pomorzu

Warszawa 16. 3. Władze bezpieczeństwa na Pomorzu zwróciły uwagę na nadmierną ilość pożarów w województwie pomorskim. Około 70 procent pożarów posiada charakter pożarów spekulacyjnych.

ROZTARGNIONY

Znany z roztargnienia sędzia Onslow w Albany przydował przy ceremonii ślubu cywilnego.

— Zgadza się pani zostać żoną pana R.? — pyta sędzia narzeczoną która wyraża swą zgodę krótkim — „yes“.

— No, zwraca się teraz do narzeczonego, i cóż pan może przytoczyć na swoje usprawiedliwienie? (Happy Mag)

KRONIKA TELEGRAFICZNA

Wiedeń 16. 3. PAT. Były prezydent parlamentu indyjskiego Patel przybył dzisiaj do Wiednia i zamieszkał w hotelu „Regina“. Ma on zasięgnąć porady lekarzy wiedeńskich z powodu choroby wątroby.

Wiedeń 16. 3. PAT. Donoszą z Leoben w Styrii, że towarzystwo „Alpine Montangesellschaft“ wypowiedziało z dniem 26 bm. pracę wszystkim górnikom, zatrudnionym w kopalniach węgla w Seegraben i Johnsdorf.

Wiedeń 16. 3. PAT. Były kanclerz ks. dr. Seipel ukończył już swą kurację w Davos i wyjechał dzisiaj do Wiednia.

Amsterdam 16. 3. PAT. W czasie wyścigów motocyklowych jeden z uczestników, usiłując wyminąć widza, przechodzącego przez tor, przewrócił się, przyczem 4 motocykle zdeprzyły się 5 osób odniosło ciężkie obrażenia.

Chambersy 16. 3. PAT. Masa ziemi w dalszym ciągu się obsuwa i posunęła się ostatnio naprzód o jakieś 50 metrów. Wioska Lamotoo jest poważnie zagrożona obsuwającą się ziemią.

**Od wtorku 17 bm. niebywała,
największa sensacja ekranów
krakowa w teatrze „Uciecha“!**

HAI TANG

Realizacji RICHARDA EIBBERGA, słynnego reżysera „UFY“

W roli tytułowej najznakomitsza
gwiazda egzotyczna, genialna

ANNA MAY WONG

w otoczeniu najwybitniejszych artystów niemieckich,
rosyjskich, francuskich, chińskich, angielskich!

Ceny miejsc niepodwyższone! — Godziny przedstawień normalne! — Ceny miejsc niepodwyższone!

Rozejm celny nie wejdzie w życie?

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Genewa 16. 3. (K) Dziś przedpołudniem otwarta została III europejska konferencja w sprawie rozejmu celnego pod przewodnictwem dawnego premjera holenderskiego Colijna. Na konferencję przybyli delegaci 26 państw europejskich. Celem tej konferencji jest wprowadzenie w życie układu handlowego z 24 marca 1930 r. lub jej zarzucenie. Jak wiadomo, układ ten dotyczy stabilizacji istniejących w Europie taryf celnych i zakazu wypowiedzeń bieżących układów handlowych. Przewodniczący otworzył konferencję krótkim przemówieniem, w którym stwierdził, że układ dotychczas ratyfikowało zaledwie 12 państw, wskutek czego jest on poważnie zagrożony. Przewodniczący zapytał następnie delegatów tych państw, które układ ratyfikowały, czy zgodza

się bez zastrzeżeń i natychmiast układ ten wprowadzić pomiędzy sobą w życie. Na pytanie wszyscy delegaci tych 12 państw dali odpowiedź przeczącą, a delegaci Włoch, Finlandji i Holandji uzależnili wejście układu w życie od ratyfikowania go przez Niemcy. Przewodniczący stwierdził, że ani jedno państwo nie jest skłonne do wprowadzenia układu w życie bez zastrzeżeń, wobec czego układ traci ważność i znaczenie w dniu 1 kwietnia br., o ile nie znajdzie się jakieś inne rozwiązanie. Zaproponował więc konferencji aby rozważyła możliwość zastosowania układu bez zastrzeżeń

Berlin 16. 3. (Sch) Reichstag przyjął dziś w trzecim czytaniu genewski układ handlowy 231 głosami przeciw 106.

Schiele o traktacie handlowym z Polską

Berlin 16. 3. PAT. Landvolk odbył publiczne zebranie na którym m. in. przedstawiał minister wyżywienia Schiele. Nawiązując do postawionego mu pytania, czy Rząd ruszy za mierza przeprowadzić ratyfikację traktatu handlowego z Polską w drodze pełnomocnictw, Schiele oświadczył, że komunikat urzędowy, ogłoszony w tej sprawie, zupełnie kwestję wyjaśnia. W odpowiedzi na to pytanie — mówił Schiele — stawiam inne pytanie, mianowicie, czy w kołach secesjonistów z Reichstagu przypuszczają może, że można zapobiec niebezpieczeństwu dla rozwoju polityki handlowej inaczej, jak przez aktywną współpracę w miejscu, gdzie zapadają najważniejsze rozstrzygnięcia polityczne oraz czy sprawa traktatu handlowego z Polską nie mogłaby już być zaliczana przeciw interesom rolnictwa, gdybyśmy nie stali na straży od r. 1927 w rządzie?

Briand pojedzie do Tunisu

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż 16. 3. (B) W pałacu Elizejskim odbyła się dziś rada ministrów pod przewodnictwem prezydenta republiki, na której omówiono program prac parlamentu. Następnie mianowano skład delegacji francuskiej na konferencję Międzynarodowego instytutu rolniczego, jaka rozpocznie się w Rzymie w dniu 26 bm. Oprócz tego uchwalono, że w najbliższej podróży prezydenta republiki do Tunisu towarzyszyć mu będą minister spraw zagranicznych Briand i min. marynarki Dumesnil.

Hiszpania wraca na drogę konstytucyjną

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Madryt 16. 3. (R) Rada ministrów zarządziła zniesienie cenzury prasowej z dniem 22 bm. Z dniem tym wejdą w życie wszystkie uprawnienia konstytucyjne, zniesione za czasów dyktatury.

Król hiszpański w Londynie

Londyn 16. 3. (L) Król Alfons hiszpański przybył wczoraj do Londynu celem odwiedzenia chorej teściowej. Policja zarządziła cały szereg środków ostrożności w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa.

Zamach na wicekonsula austriackiego w Montrealu

Wiedeń 16. 3. FAT Dzienniki poniedziałkowe donoszą z Montrealu, że na austriackiego wicekonsula w Montrealu Ludwika Bachata dokonano zamachu. Mianowicie jeden z interesentów, który miał pretensje o odszkodowanie, w czasie rozmowy z wicekonsulem dobił sztyletu i zadał wicekonsulowi ciężkie rany. Urzędnik konsulatu, który chciał bronić swego przełożonego, został lekko ranny. W końcu udało się sprawcę zamachu ubezpieczyć

Chaplin w Wiedniu

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Wiedeń 16. 3. (W) Charlie Chaplin przybył dziś z Berlina do Wiednia, witany na dworcu przez przedstawicieli prasy i tłumy ludności.

Streruwitz prezydentem kolei austriackich

Wiedeń 16. 3. PAT. Dzienniki poniedziałkowe donoszą, że jutro we wtorek nastąpi nominacja b. kanclerza dra Streruwitza na prezydenta austriackich kolei państwowych, dotychczasowy zaś prezydent dr. Dollfuss zamianowany będzie ministrem rolnictwa.

Znowu krwawy bunt więźniów

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Nowy Jork 16. 3. (R) W zakładzie karnym w Joliet pod Chicago wybuchł wczoraj bunt więźniów. Do stłumienia buntu musiano użyć karabinu maszynowego i bomb gazowych. Jeden z więźniów został zabity, 3 odniosło ciężkie i szereg innych cięższe rany.

Niezwykłe przygody rozbitków okrętowych

Londyn 16. 3. PAT. Kapitan holownika, który przywiózł do Hongkongu rozbitków statku „Roseville“ udzielił korespondentom prasy angielskiej szeregu ciekawych informacji, dotyczących losu rozbitków statku, który odbywając podróż z Szanghaju do Amoy z powodu gęstej mgły osiadł na skałach w pobliżu jednej z wysp w cieśninie Fornozy. Załoga, pomimo bardzo wzburzonego morza, zdołała się przedostać na wybrzeże, oddalone zaledwie o 50 m. N. przybycie holownika trzeba było oczekiwać kilkanaście dni. W międzyczasie tłumy

Weizmann nie zwracał się o ochronę

Londyn 16. 3. ZAT. Urząd kolonialny ogłasza komunikat, w którym kategorycznie zaprzecza wiadomości „Jewish Chronicle“, jakoby dr. Weizmann zwrócił się do rządu z prośbą o specjalną ochronę. Komunikat stwierdza, że administracja palestyńska oczywiście z własnej inicjatywy podjęła wszelkie kroki, celem zabezpieczenia drowi Weizmannowi bezpieczeństwa w czasie jego pobytu w Palestynie.

Związek gmin żydowskich w Anglii

o sytuacji Żydów w Polsce i Rumunji

Londyn 16. 3. ZAT. Pod przewodnictwem Awigдора Goldsmitha odbyło się tu posiedzenie zarządu gmin żydowskich w Anglii, na którym omówiono sytuację ludności żydowskiej w Polsce i Rumunji. Sprawozdanie stwierdza, że Sejm polski uchwalił ustawę w sprawie zniesienia ograniczeń przeciwko Żydom, pozostawionych z czasów carskich, przy czym sprawozdanie wylicza wszystkie wyjątkowe ustawy, które dotyczyły Żydów, a które teraz zostały anulowane. Sprawozdanie zaznacza, że po przewrocie lutowym w Rosji w r. 1917 rząd prowizoryczny zniósł na podstawie specjalnych dekretów wszelkie ograniczenia, które utraciły też swą moc obowiązującą w Estonji i Łotwie. Faktycznie ustawy carskie nie były nigdy stosowane w Polsce, lecz Żydzi polscy uważali to za sprawę honoru, aby ograniczenia zostały formalnie zniesione. W końcu zarząd gmin omówił sytuację w Rumunji. W sprawie reformy kalendarza uchwalono rozesłać do wszystkich gmin rezolucje, protestujące przeciwko jakimkolwiek próbom przeprowadzenia reformy kalendarza, która naruszałaby ciągłość soboty.

Przymusowa praca bezrobotnych w Gdańsku

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Gdańsk 16. 3. (R) Senat gdański uchwalił zrobić użytek uprawnienia, jakie mu przysługują do zaprowadzenia obowiązkowej pracy dla bezrobotnych. W tym celu wydano gminom odpowiednie instrukcje, aby wypłata z funduszu, przeznaczonego na zasiłki dokonywano w zamian za wykonywanie odpowiednich prac. Praca bezrobotnych nie może jednak przekraczać 4 godzin na dobę.

Gdzie obradować będzie konferencja rozbrojeniowa?

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż 16. 3. (B) Koła polityczne wymieniają Lozannę i Lucernę, jako prawdopodobne miejsca przyszłej ogólnej konferencji rozbrojeniowej, ponieważ Genewa nie byłaby w stanie pomieścić parę tysięcy osób na dłuższy przeciąg czasu.

Chińczyków próbowano przedrzeć się na pokład celem splądrowania statku. Na pokładzie była utrzymywana stale warta, która broniła statku przed napaściami piratów. Jeszcze po odjeździe statku wraz z holownikiem, wielka ilość łodzi pirackich przypuściła atak na obydwie okręty w nadziei bogatego łupu. Tylko z trudnością udało się załogom wyjść cało z opresji.

Jedyna sensacja sezonu! **Dziś wielka premiera w kinoteatrze „WANDA”** Jedyna atrakcja dnia!

Nowość nigdy jeszcze w Krakowie niewidziana

Wesoły Tydzień M - G - M

Szampański film humoru i beztroski.
Arcywesoły program wielkiej klasy.

Ceny miejsc normalne!

Początek seansów o godzinie 5, 7, 9-10, w niedzielę o g. 3-ciej.

Ceny miejsc normalne.

NOCNA ESKAPADA

Kapitałna komedia niezwykłych zdarzeń
i nieporozumień miłosnych!

W głównych rolach: niezrównana para komików
STAN LAUREL — OLIVER HARDY
Niedościgniony komizm sytuacji!

Ponadto rewelacyjna nowość dźwiękowa!
Mówiące psy w wielkiej tragedji miłosnej.

Psi trójkąt małżeński

W programie bajeczne dodatki dźwiękowe

Z DNIA

Jubileusz i nekrolog

W dniu dzisiejszym, 17 marca, moglibyśmy obchodzić, i to nawet bardzo uroczystie, pierwsze dziesięciolecie Konstytucji Marcowej, ...gdy byśmy nie musieli obchodzić równocześnie innego, o wiele bardziej aktualnego „obchodu”, mianowicie — pogrzebu Marcowej Konstytucji. Zamiast uroczystości jubileuszowych mamy na porządku dziennym pierwsze debaty nad rewizją, a raczej nad zmianą konstytucji. W takiej sytuacji odpadają same przez się wszystkie uroczystości jubileuszowe. Konstytucja Marcowa umiera w młodym wieku, nie zdążywszy nawet jeszcze wejść w całości w życie...

To trzeba bowiem przedewszystkiem o naszej jubilatce ibnieboszczce zarazem powiedzieć, że żywot jej był raczej — papierowy. Cały szereg jej postanowień, i to o pryncypalnym znaczeniu nie został wogóle zrealizowany. Zignorowanie konstytucji miało miejsce w ten sposób, że albo nie wydano odnośnych ustaw wykonawczych, albowiem nad temi wyraźnymi przepisami, które żadnych ustaw wykonawczych nie wymagały, przechodzono do porządku dziennego. Do tej pierwszej kategorii przepisów konstytucyjnych należy np. art. 109 który zadeklarował, że „każdy obywatel ma prawo zachowania swej narodowości i pielęgnowania swojej mowy i właściwości narodowych” — przewiduje w dalszym ciągu, że „osobne ustawy państwowe zabezpieczą mniejszościom w państwie polskim pełny i swobodny rozwój ich właściwości narodowościowych”. Te „osobne ustawy państwowe” do dziś dnia nie ujrzały światła dziennego... Do drugiej znowu kategorii przepisów konstytucyjnych należy sławny artykuł 96, który na lamach naszego pisma i wszystkich pism żydowskich w Polsce cieszył się przez całe ubiegłe dziesięciolecie o wiele serdeczniejszym uznaniem, aniżeli w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych i autonomicznych. Piękny i sympatyczny ten artykuł w pierwszej swej części opiewa jak następuje: „Wszyscy obywatele są równi wobec prawa. Urzędy publiczne są w równej mierze dla wszystkich dostępne na warunkach prawem przepisanych”. Tego rodzaju przepisy nie wymagały otóż wprawdzie żadnych „osobnych” ustaw, ale mimo to nie weszły w życie. Z jakich powodów to się stało — o tem tyle razy już pisaliśmy, że powtarzać tych bólów i żalów niema więcej potrzeby. Zresztą nie można domagać się urzędystów konstytucji, dla której przygotowuje się właśnie — pogrzeb.

Pomijając jednak nasze własne żale i rekryminacje, które skierowane są nie przeciw samej Konstytucji, lecz wprost przeciwnie, przeciwko jej burzycielom, — zapytać się godzi, czy Konstytucja Marcowa naprawdę jest taka zła i zasługuje istotnie na pogrzebanie jej tak przedwczesne. Zdania pod tym względem są w Polsce podzielone. Faktem jest, że na drodze do wzmocnienia władzy wykonawczej uczyniono w sierpniu 1926 krok poważny przez uchwalenie noweli z 2 sierpnia tegoż roku. Rzecz jasna, że tą nowelą nie wyczerpano całego, w dużej mierze słusznego programu domagającego się dalszego wzmocnienia władzy Prezydenta Rzeczypospolitej. Pytanie tylko za chodzi, jak daleko rozszerzenie tej władzy ma sięgać, i czy zasadnicze fundamenty Konstytucji Marcowej winny być utrzymane czy też u-

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— Z KRAKOWSKIEGO TEATRU ŻYDOWSKIEGO. Dziś we wtorek powtórzenie pięknej komedji Pińskiego „Jankiel Kowal” w premierowej obsadzie. Ceny na to przedstawienie zostały znacznie niższe (od 50 gr. do zł. 2.50) celem umożliwienia jaknajszerszym warstwom zapoznania się z tą niezwykle pogodną, pełną żydowskiego folkloru sztuką. Bilety w przedsprzedaży u firmy A. Fischhab, Grodzka 46.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś i jutro komedja Franciszka Molnara „Dobra wróżka”. We czwartek uroczyste przedstawienie ku uczczeniu imienia marszałka Józefa Piłsudskiego, które poprzedzi przemówienie prezydenta miasta sen Rollega, poczem odegraną zostanie tragedia Corneillea „Cyd”, w przekładzie St. Wyspiańskiego. Reżyserja p. M. Jednowskiego. Obsadę stanowią pp. Zaklicka (Infantka), Zmijewska (Szimena), Kłoińska (Elwira), Nowakowski (Don Rodrygo), Burnatowicz (Don Szanszo), Hierowski (Don Fernand), Jednowski (Don Gomez), Kulakowski (Don Diego), Wronski (Don Arias) i in. Prolog wypowie p. Szymański. W przygotowaniu lekka komedja nieznanego u nas autora węgierskiego Guyli Somogyiego „Ojciec Pauletty”.

— WIECZÓR KU CZCI KOCHANOWSKIEGO. W ubiegłą sobotę odbył się w sali Kopernika w U. J., wobec licznie zgromadzonego audytorjum wieczór ku czci Kochanowskiego, urządzony staraniem Kola Germanistów. Prof. Sp. Wukadinović w świetnie opracowanym referacie (w języku niemieckim) wnikliwie sformułował genezę „Trenów” Kochanowskiego i oryginalnie skreślił swój pogląd na chronologję powstania poszczególnych ich części. P. Damaschke, artysta sceny niemieckiej w Bydgoszczy, recytował wiersze czarnoleskiego poety, fragmenty „Odprawy posłów greckich” i poszczególne partje „Trenów” w kongenjalnym, wprost rewelacyjnym niemieckim przekładzie prof. Sp. Wukadinovicia. Tłumacz w swych znakomitych przekładach świetnie oddał poetycką głębię wierszy Kochanowskiego i melodyjność jego słowa (wspaniały przykład wiersza: „Czego chcesz od nas Panie... „Na Lip... „Sen itd.) Prof. Wukadinovic przekładami swojemi zgłotował słuchaczom prawdziwą biesiadę literacką.
(Rom. Br.)

— DOROCZNY KONCERT KRAKOWSKIEGO „ECHA”. W niedzielę dnia 22 bm o godz. 11-tej przedpoł. „Echo” krakowskie pod batutą swego dyrektora Wallek Walewskiego urządzi w sali Starego Teatru swój doroczny koncert przy współudziale prof. Józefa Muzika (skrzypce), oraz orkiestry symfonicznej Związku Muzyków Polskich w Krakowie. Na program składają się pieśni Lachmana, Lorence, Walewskiego, Thomasa i in. Punktem kulminacyjnym programu będzie wykonany poraz pierwszy w Polsce utwór Straussa „Pory dnia”. Bilety sprzedaje już kasa Starego Teatru.

— SLYNNY BALET G. BODENWIESER, który dla swych artystycznych produkcji jest we wszystkich centrach muzycznych owacyjnie przyjmowany, wystąpi w Krakowie poraz drugi i ostatni

sunięte. Innemi słowy: czy w interesie państwa, jego spokoju i zdrowego rozwoju należy Konstytucję Marcową jedynie tylko zrewidować, czy też — całkowicie ją zmienić, tj. zastąpić inną, nową konstytucją. Dyskusja na ten temat jest jednakowoż obecnie, przy dzisiejszym układzie sił politycznych w państwie, czysto akademicka. Sanacyjna większość parlamentu stoi na stanowisku, że Konstytucja Marcowa nie może stanowić dalszego regulatora życia państwowego. Jej demokratyczno-parlamentarny charakter nie daje należytej gwarancji dla mocarstwowego rozwoju Rzeczypospolitej.

W najbliższych tygodniach i miesiącach rozegra się na terenie parlamentu i dyskusji pu-

dzis, tj. we wtorek 17 bm w Starym Teatrze i wykona program, złożony z efektownych tańców. Ceny biletów na wieczór ten są ~~niższe~~.

— JEDYNY KONCERT M. FLETY, najslawniejszego dziś śpiewaka świata, najlepszego wykonawcy pieśni Perzeza: „Ay, ay, ay”, odbędzie się w Krakowie w sobotę 21 bm, w Starym Teatrze. Koncert ten wywołał w naszym mieście b. żywe zainteresowanie, jak świadczy dotychczasowa sprzedaż biletów.

REPERTUAR TEATROW KRAKOWSKICH.

KRAKOWSKI TEATR ŻYDOWSKI

Wtorek: „Jankiel Kowal” (ceny niższe).

Środa: „Jankiel Kowal” (ceny niższe).

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Wtorek: „Dobra wróżka”.

Środa: „Dobra wróżka”.

TEATRY ŚWIETLNE I DŹWIEKOWE

APOLLO: „Marozko” (Marlena Dietrich, Gary Cooper, Adolf Menjou).

SZUKA: „Cyrk” (Clara Bow, Richard Arlen).

WANDA: Wesoły tydzień („Nocna eskapada” i „Psi trójkąt małżeński”).

UCIECHA: „Ilai Tang” (Anna May Wong).

REPERTUAR KINOTEATROW:

CORSO: „Tajemniczy Dr. Sumanehn” (Jean Arthur i Nell Stanlof)

WARSZAWA: „Tajemnica przystanku tramwajowego” (Smorsarska, Stępowski, Węgrzyn).

Sąd rozstrzygnie, czy Rakoczy był bohaterem narodowym...

Węgierskie stery naukowe bardzo żywo zajmują się sprawą, która oparła się o najwyższą węgierską instancję sądową. Najwyższa ta instancja rozstrzygnąć ma mianowicie, czy Franciszek Rakoczy był bohaterem narodowym Węgier.

Tło tej niezmiernie interesującej sprawy jest następujące. Profesor uniwersytetu w Budapeszcie Juliusz Szekfi ogłosił w r. 1913 nakładem węgierskiej Akademii Umiejętności rozprawę historyczną poświęconą Rakoczyemu. Szekfi wykazuje w tej rozprawie, że Rakoczy nie był wcale bohaterem narodowym, że po zostawaniu niejako na żołdzie Francji i za pieniądze Ludwika XIV, organizował na Węgrzech powstanie przeciwko Habsburgom. Po nieudaniu się powstania założył rzekomy bohater narodowy w Paryżu tajne kasyno gry, z którego dochodów żył.

Przeciwko tej rozprawie i jej autorowi rozpetala się na Węgrzech istna orgia oburzenia. Usiłowano wykazać że Szekfi, który przed wojną był urzędnikiem nadwornym i biblioteką we Wiedniu, dał się użyć Habsburgom jako narzędzie, by zohydzić pamięć węgierskiego bohatera narodowego. Na tem tle powstał właśnie proces między Arpadem Galoczym, który ogłosił w prasie artykuł zarzucający właśnie prof. Szekfi, że napisał swoją rozprawę w interesie Habsburgów za co przyrzeczono mu katedrę uniwersytecką a prof. Szekfi, Trybunał pierwszej instancji wydał wyrok zasadzający Galoczego, obecnie zaś rozstrzygnąć ma o tem najwyższa instancja sądowa na Węgrzech.

blicznej walki o nową konstytucję. Żywioly demokratyczne nie będą w tej walce trzymały się niewolniczo dogmatów. Parlamentaryzm wymaga istotnie reformy i poprawy. Będą jednak demokratyczne żywioly zarówno polskie jak i wśród mniejszości narodowych walczące o utrzymanie zasadniczego charakteru ustroju państwowego, jaki znalazł swój wyraz w Konstytucji Marcowej. Bez względu na wynik tej walki — stwierdzić należy, że Konstytucja Marcowa nie jest rupieciem zasługującym na pogrzebanie. Wymaga ona reformy i rewizji, jak każdy twór życiowy, a przygotowywany dla niej pogrzeb w dniu jubileuszu nie jest z pewnością aktem sprawiedliwości dziejowej.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Sytuacja na rynku akcji i walut

Warszawa, 16 marca.

Obroty na rynku akcyjnym były w tygodniu ubiegłym w dalszym ciągu małe. Z akcji bankowych uległ niższe Bank Polski, papiery przemysłowe wykazywały nieznaczne tylko odchylenia kursowe. Pożyczki państwowe miały naogół tendencję zwykłą, natomiast listy zastawne przeważnie nieco się obniżyły. Notowano (pierwsza cyfra z 7-go, druga z 14 marca br.): Akcje: Bank Polski 136,00 — 132,50, Lilpop 20,50 — 20,50, Modrzejów 7,75 — 7,00, Norblin 36,00 — 35,00, Rudzki 10,00, Starachowice 12,25 — 12,00; papiery procentowe: 4 i pół proc. L. Z. Ziemięskie 52,65 — 52,50, 5 proc. T. K. m. Warszawy 56,00 — 56,75, 8 proc. T. K. Warszawy 73,00 — 72,63, 4 proc. Poż. Inwestycyjna 95,75 — 95,00, 5 proc. Poż. Budowlana 46,00, 5 proc. Poż. Konwersyjna 49,00 — 49,75, 10 proc. Poż. Kolejowa 103,50 — 104,50, 6 proc. Poż. Dolarowa 74,50 — 75,00, 7 proc. Poż. Stabilizacyjna 83,00 — 82,00.

Kursy pożyczek polskich na giełdzie nowojorskiej kształtowały się następująco (pierwsza cyfra z 6-go, druga z 11-go bm.): 6 proc. Poż. Dolarowa 70 1/4 — 70 1/4, 7 proc. Po. Stabilizacyjna 81 3/4 — 81 5/8, 8 proc. Poż. (dillonowska) 88 — 89 1/4.

Odroczenie płatności podatkowych

Wobec zajmowania przez niektóre urzędy skarbowe na pokrycie zaległości podatkowych, mimo ich odroczenia, względnie rozłożenia na raty, należności, jakie dany płatnik otrzymuje ze skarbu państwa za dokonane dostawy, Ministerstwo Skarbu z okazji ostatniego zjazdu naczelników urzędów skarbowych zwróciło naczelnikom uwagę, że wyznaczone ulgowe raty, względnie odroczenia płatności podatkowych mają być również bezwzględnie dotrzymany wobec płatników, którzy mają wzajemną pretensję do instytucji państwowych. Jeżeli więc płatnik ma rozłożoną na raty zapłatę zaległego podatku i otrzymuje od skarbu państwa należności za dokonaną dostawę, władza skarbową nie może zajmować tej należności na pokrycie zaległości podatkowych, dopóki płatnik punktualnie uiszcza raty zaległego podatku. W najbliższym czasie wyjdzie prawdopodobnie przypomnienie takiego zalecenia w drodze okólnika.

Ustalenie wysokości obrotu

Wyjaśnienie Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnem całej izby karnej rozważał wniosek Prezesa Izby karnej o wyjaśnienie zagadnienia: „Czy przy wymiarze kary za przestępstwa, przewidziane w ustawie o państwowym podatku przemysłowym, ustalona przez komisję szacunkową wysokość obrotu jest wiążącą dla sądu karnego?”

Wmyśl art 7 k k p. Sąd karnej rozstrzyga samodzielnie wszelkie zagadnienia prawne, wynikające w toku postępowania i nie jest związany orzeczeniem innego sądu lub urzędu.

Wychodząc z tegoż założenia Sąd Najwyższy wyjaśnił: „Ustalona przez komisję szacunkową wysokość obrotu nie wiąże sądu przy wymiarze kary za przestępstwa o podatku przemysłowym”.

370.319 bezrobotnych

Według urzędowych danych liczba bezrobotnych w Polsce w dniu 7 bm. wynosiła ogółem 370.319, z czego zasiłki pobierało 136.081 bezrobotnych (o 3.844 bezrobotnych więcej, niż w tygodniu ubiegłym). Liczba częściowo bezrobotnych wynosiła 105.363, w tem przez 1 dzień w tygodniu pracowało 2.534, przez 2 dni — 8.523, przez 3 dni 42.314, przez 4 dni — 29.588, przez 5 dni — 32.404.

Według zawodów bezrobocie wynosiło: pracownicy budowlani — 41.808, włókienniczy — 34.781, metalowcy — 28.334, pracownicy umysłowi — 24.811, górniczy — 10.585, robotnicy niewykwalifikowani — 191.510.

—o—

Urządzenia i przyrządy transportowe na Targach Lipskich

Trudne zagadnienie, jak wielkie urządzenia transportowe pokazywać na wystawie, rozwiązano tym razem częściowo przez przedstawienie modeli. I tak wystawiono kolejki dwulinowe z szeregiem rozmaitych form wozów, które pokazują, że kolejka na linach drucianych nadaje się do transportu frachtów i bagaży wszelkiego rodzaju.

7 proc. Poż. m. Warszawy 66 3/4 — 68, 7 proc. Poż. Śląska 66 — 66.

Dewizy New York utrzymały się na poziomie 8,919, kabel notowano 8,927. Dolarzy osiągały dalszą wyżkę od 8,92 i pół do 8,92 1/4, a w obrotach prywatnych 8,92 i pół do 8,92 3/4. Zwykła dolara efektywnego, która powtarza się w ostatnich latach stale w okresie przedświątecznym, tłumaczy się tem, że emigranci przesyłają swoim krewnym w tym okresie przekazy przez banki z poleceniem wypłaty w banknotach dolarowych. Wywołuje to popyt na dolary, a w konsekwencji lekką ich wyżkę.

Kury dewiz europejskich nie ulegały naogół większym wahanom. Jedynie dewiza Berlin początkowo podniosła się dość znacznie, jednak w ostatnich dniach zaczęła znów powoli się obniżać. W końcu tygodnia notowano w obrotach giełdowych względnie międzybankowych: Amsterdam 357,79, Londyn za 1 L. 43,36 1/4, Paryż 34,93 i pół, Praga 26,44 i pół, Zurych 171,75, Wiedeń 125,46, Medolan 46,76, Berlin 212,44, Gdańsk 173,32, Oslo 238,82, Bruksela 124,40, Belgrad 15,67, Budapeszt 155,60, Kopenhaga 238,79, Ryga 171,80, Sztokholm 238,98. Za ruble złote placono prywatnie 4,82 i pół, za czerwonce sowieckie 0,50 dol.

Z licznych zalet tych kolejek pokazuje jeden z modeli szczególnie wyraziście daleko idącą samoczynność transportową oraz uzyskaną przez to szczerbię tylko potrzebę personelu. Zastosowanie kolejki na linach drucianych, jako kolei górskiej dla transportu osób, pokazane na modelu będącym stale w ruchu, a mianowicie na modelu skopionym według używanego na ostatnio otwartej trasie szczytowej bawarskiej kolei górskiej.

Modele żorawi kablowych normalnej budowy z urządzeniem gryfowem i w specjalnem wykonaniu dla miejsc wielkich budowli z rzedzeniem lania betonów — pokazują lekkość i celowość tych urządzeń transportowych i pomocniczych. Używanie w przemyśle węgla brunatnego dla uzyskania oczyszczenia jak i samego węgla brunatnego kablów urządzenia pogłębiania i czyszczenia również widzieć można na modelu jasno unaoczniającym konstrukcję i sposób pracy tych przyrządów. Jednym z najbardziej nowoczesnych przyrządów transportowych jest szufla żorawia kablowego, służąca do obsyłania i do znoszenia i rozbiierania placów składowych wszelkiego rodzaju. Niezwykle prosta budowa i sposób wprawiania w ruch tej szuflki czyni rzeczą zrozumiałą, że nadaje się ona do rozwiązania najróżniejszych zadań transportowych. Adolf Bleichert et Co., Lipsk przoduje w tym zakresie.

Wśród modeli pokazuje fabryka maszyn Augsburg-Nürnberg wielkie urządzenie wyładownicze i szopowe w porcie Bremy, składające się z 24 żorawi i 52.000 metrów kwadratowych powierzchni składowej, — oraz dwunasto-osioły wóz transformatorowo-transportowy ze 110 to wagi ładowej.

Z powodu wielkiej zdolności i zastosowania do stosunków miejscowych także i wskutek innych zalet w stosunku do kolei ziemnej, wszelkie gałęzie przemysłu pierwszeństwo dają kolejom wiszącym dla najrozmaitszych celów. W stosunku do dawnych systemów wykazuje sposób budowy „Thoma” inowacje, a mianowicie stałe zwrotnice, a więc nie wymagające żadnej obsługi, wolne od uderzeń skrzyżowania torów, przez co uzyskuje się ochronę zwojów biegnących i wrażliwych bagaży transportowych, dalej małe krzywe, a więc możliwie i największą zdolność zastosowawczą. L. Hopman w Kolonii — Ehrenfeld służyć tu może jako wzór.

Bez kosztownej przebudowy żorawi wiszących, stać się one mogą siłami noszącymi 2.000 kg. w warsztatach, halach i na składach. W tym celu wiesz się u istniejącej konstrukcji dachu ruchomy most, składający się z dźwignia, mostu, u którego filusz spodnich biegną również wagon elektryczne. Mostem i wagonem kieruje się ręka, ponieważ wszystkie zwoje biegnące leżą w lagerach kołowych. Wóz elektryczny sam — w stosunku do poprzednio używanych jest obecnie w ulepszonej formie ze stalowymi tarabanami, podwojnie umiejscowionym motorem do podnoszenia, który łatwo można wyjąć niekiedy i z elektryczną kolejką i wybudowanemu miejscu dla kierowcy. W tym zakresie przoduje Demag, Duisburg.

W znanej formie i znanym sposobem popędowym pokazuje A. T. G. w Lipsku na wielkiem rusztowaniu elektryczną kolejkę wiszącą z t. zw.

Najlepiej
pielęgnuje
i chroni
zęby

KALODONT

Führerstands- Greiferlaufkatze i tzw. Fernsteuerungs- Kübellaufkatze.

Do naładowania i wyładowania wagonów towarowych oraz innych środków lokomocji, jak statki itd., oraz do gromadzenia w stos skrzyń, pak, beczek, i worków, jak również i do przesuwania wagonów kolejowych, służy żóraw ciężarowy o sile nośnej 1000 względnie 2.000 kg., wyposażony w wypróżniacz do podnoszenia i spuszczenia. Wysokość osiągalna wynosi 5 do 6 metrów ponad powierzchnię, głębokość zaś osiągalna 2,4 metra poniżej powierzchni. Do popędu służy budowany motor elektryczny o 3,5 HP normalnej siły trwałej. Tego rodzaju fabrykaty pokazała „Kühlbau Industrie A. G. Braunschweig”.

Przy taśmowym mechanizmie transportowym motor wbudowany jest w górny taraban, przez co zbyteczne staje się prowadzenie na łańcuchach, mechanizmach łańcuchowych i transmisyjach popędowych.

Na krążącym transportowcu dla rozmaitych zakładów pokazane są możliwości transportu różnych bagażów, a to w ten sposób, że do powroza przywiązane są wózki specjalnej budowy. Jako „specificum” pokazane jest automarycznie pracujące urządzenie zabierania i składowania skrzyń. Szczególnie dobrze wystawia w tym zakresie Wilhelm Stöhr w Offenbach nad Menem.

F. O. Waldmann.

ULGA CELNA NA MACE. „Monitor Polski” z 13 bm. ogłasza rozporządzenie min. skarbu, przem. i handlu oraz rolnictwa o uldze celnej na mace; pozycja taryfy celnej 24 p. 9, cło ulgowe 50 proc. Rozporządzenie obowiązuje do 2 kwietnia b. r.

CHOROBA ROBOTNIKA NIE MOŻE BYĆ POWODEM DO WYMÓWIENIA PRACY. Główny inspektor pracy rozesał do inspektorów pracy wszystkich okręgów i obwodów okólnik w sprawie interpretacji rozporządzenia Prezydenta R. P. „o umowie o pracę”, w którym wyjaśnia, iż choroba robotnika, trwająca nie dłużej, niż 4 tygodnie, w żadnym wypadku nie może być uznana za ważny powód do rozwiązania umowy. Choroba, trwająca dłużej, niż 4 tygodnie, sama przez się nie stanowi jeszcze ważnego powodu do wymówienia, z wyjątkiem ściśle określonych wypadków, o czym na wypadek sporu rozstrzyga sąd.

SPRAWY EMIGRACYJNE

Ograniczenia imigracji do Meksyku

Meksykański kongres imigracyjny uchwalił ostatnio szczegółowe warunki, na których może być dozwolony przyjazd cudzoziemców do kraju. Przedewszystkiem kongres uchwalił absolutny zakaz przyjazdu cudzoziemców do Meksyku w celach zarobkowych. Wszyscy imigranci przed uzyskaniem zezwolenia na wyładowanie w Meksyku będą musieli udowodnić, iż posiadają dostateczne środki matrealne względnie maszyny lub narzędzia rolnicze — zależnie od tego, czy mają poświęcić się pracy w przemyśle, czy w rolnictwie.

Posiadanie samego kontraktu pracy nie wystarczy dla otrzymania pozwolenia na wjazd.

Uchwalony przez kongres projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy migracyjnej obejmuje również rozdział, poświęcony wjazdowi do Meksyku kobiet o złem prowadzeniu się. Niezależnie od powyższych uchwał kongres postanowił przeprowadzić w całym kraju ponownie rejestr cudzoziemców, z tem, że przebywający w Meksyku zagranicznicy, oraz bezrobotni, pochodzący z innych krajów, zostaną wydalenii.

Ameryka „pomaga” imigrantom?

New York (PAT) Władze imigracyjne otrzymały polecenie wydania bezpłatnie biletów 3-iej klasy do miejsca pochodzenia wszelkim cudzoziemcom, którzy w okresie krótszym niż 3 lata nie tylko nie zdolali urządzić się, lecz doszli do nędy.

W kwietniu - wznowienie rokowań rządu angielskiego z Agencją Żydowską

Londyn (ZAT.) W związku z informacją „Jewish Chronicle”, według której rokowania rządu angielskiego z Agencją Żydowską nie będą już kontynuowane. ZAT. dowiaduje się, że wiadomość ta nie odpowiada rzeczywistości. W istocie został już nawet wyznaczony termin rozpoczęcia drugiej części rokowań, które się odbędą pod przewodnictwem lorda Atchisona, który brał udział również w pierwszej części rokowań. Pertraktacje potrwać dłużej czasu. Nie jest przewidzianym, aby w dalszych rokowaniach uczestniczyli minister Artur Henderson oraz min. lord Passfield. Przymusjonalnie wyniki dalszych rokowań nie będą opublikowane przed kongresem sjonisty cznym, który się odbędzie w czerwcu rb.

Przed naradami angielsko-arabskimi

Londyn (ZAT.) W związku z podróżą palestyńską dr. Weizmanna organ egzekutywy sjonistycznej „Haolam” pisze:

„Czy na drodze konferencji okrągłego stołu, czy też w inny sposób, rząd brytyjski zmuszony będzie naradzić się z Arabami palestyńskimi. W przyszłych rokowaniach z rządem angielskim będą musiały uczestniczyć wszystkie trzy strony, ponieważ takie kwestje jak szemat rozwojowy, konstytucja, skład administracji palestyńskiej dotyczą całej ludności Palestyny, zaś ich powodzenie lub niepo-

wodzenie zależy od współpracy z Arabami.

Obstrukcja prowadzona przez opozycję sjonistyczną jest niezręczna i niedyplomatyczna”.

Dobra Monda dla Keren Hajesod?

Jerozolima (ZAT.) Lady Erleigh (córka lorda Melchetta) wzięła udział w uroczystości zaszczepienia drzew na obszarze Tel-Mond. W uroczystości tej uczestniczyli też Arabowie ze wsi okolicznych. Jest rzeczą wątpliwą, czy spadkobiercy lorda Melchetta będą nadal angażować się w rozwoju Tel Monmu. Podług krążących pogłosek mają oni ofiarować Tel Mond Keren Hajesodowi.

Szkolnictwo hebrajskie w Palestynie

Jerozolima (ZAT.) Jak się ZAT. dowiaduje żydowskie organizacje samorządowe wkrótce przystąpią już do przejmowania od Agencji Żydowskiej szkolnictwa hebrajskiego w Palestynie. Przejmowanie szkolnictwa odbywać się będzie stopniowo. W pierwszym etapie instytucje żydowskie rozciągną swój nadzór nad przedszkolenie. Pomimo, że już obecnie jiszuw uczestniczy wydatnie w kosztach utrzymania szkolnictwa, niemożliwym jest jednak zredukowanie funduszu 70.000 f. szt. w budżecie Agencji na cele szkolne z powodu wzrostu liczebności żydowskiej w Palestynie.

monstracja antysemicka. Banda hitlerowców rzuciła wrogie okrzyki pod adresem „żydowskiego komedjanta”. Policja rozprężyła demonstrantów.

Dzienniki hitlerowskie, w szczególności zaś „Angriff” pełne są napaści na „Żyda Chaplina” (dziadek Chaplina, był, jak wiadomo, Żydem) „Ta typowa żydowska fidura komedjantka — pisze „Angriff” — odrywa młodzież niemiecką od jej ideału niemieckiego, bohatera Siegfrieda i podkopuje w ten sposób przyszłość rasy niemieckiej.

NOWY LORD MELCHETT ZŁOŻYŁ PRZYSIĘGĘ W IZBIE LORDÓW. Na ostatnim posiedzeniu Izby Lordów złożył przysięgę nowy lord Melchett (Henri Mond), który zajął miejsce w Izbie jako spadkobierca tytułu lordowskiego po zmarłym ojcu.

KONKURS HEBRAJSKIEGO WYDAWNICTWA UNIWERSYTECKIEGO Wydawnictwo Uniwersytetu Hebrajskiego ogłosiło konkurs na projekt emblematu tego wydawnictwa. W konkursie tym uczestniczyć mogą również graficy zagraniczni. Na żądanie, wydawnictwo udzieli szczegółowych informacji o warunkach konkursu.

ZAKAZ WYKŁADU NARODOWEGO SOCJALISTY W GMACHU UNIWERSYTETU WIEDENSKIEGO. Senat uniwersytetu wiedeńskiego nie ze-

zwolił na wygłoszenie wykładu przez ~~znajomego~~ przywódcę narodowych socjalistów dr. Rühl, który odbyć się miał w gmachu uniwersytetu wiedeńskiego. Dr. Rühl „zdemaskował” pochodzenie żydowskie kilku profesorów niemieckich, którzy czynni są w partiach chrześcijańskich.

ARCHIWUM GOSPODARCZE DLA BLISKIEGO WSCHODU PRZY UNIWERSYTECIE HEBRAJSKIM. Dnia 1 kwietnia br. nastąpi otwarcie archiwum gospodarczego Bliskiego Wschodu przy bibliotece uniwersyteckiej w Jerozolimie. Archiwum postawiło sobie podwójne zadanie: Z jednej strony badanie struktury gospodarczej i stosunków ekonomicznych na Bliskim Wschodzie, z drugiej zaś dostarczania informacji o tych obszarach zainteresowanym uczonym i badaczom. Przewszystkiem zorganizowana będzie sekcja palestyńska, później zaś sekcje dla innych krajów Bliskiego Wschodu. Kierownikiem archiwum mianowany został dr. Alfred Bonne, który przed wyjeźdem do Palestyny był asystentem na uniwersytecie monachijskim. Inicjatywa założenia tego archiwum wyszła od dr. Maksa Warburga w Hamburgu.

KONGRES CUZYSTYCZNY BEZ ROZRUCHÓW ANTYSEMICKICH. W Jassach zakończone zostały obrady kongresu „Ligi rumuńskiej dla obrony chrześcijańsko-narodowej”. Przez cały czas kongresu spokój nie został zakłócony. Ani uczestnicy kongresu, ani młodzież kuzystyczna nie usiłowała organizować demonstracji antysemickich. Prof. Cuza i inni mówcy ostro krytykowali rząd za politykę filozydowską (?) nie nawoływali jednak do gwałtownych wystąpień przeciwko ludności żydowskiej.

DR. MARCIN BUBER CHORY. Znany uczyony żydowski dr. Martin Buber, który przybył do Kolonii celem wygłoszenia cyklu odczytów, nagłe zachorował na ciężką influencję. Dr. Buber zmuszony był przerwać odczyty.

RADJO

WTOREK, 17 MARCA.

Kraków (313) 11,40 Przegl. prasy (PAT), 11,58 Sygnał, Hejnał, 12,10 Gramof. 13,10 Kom. „meteor”, 14,20 Kom. gosp. 14,40 Dla maturzystów (odczyty), 15,35 Chwilka lotnicza, 15,50 Odczyt pt. „Historja mola książkowego” 16,10 Gramof. 17,15 „Kultura Słowian pomorskich” wygl. p. St. Poraj, 17,45 Koncert ork. Filh. Warsz. (Massenet, Mendelssohn), 18,45 Rozmait. Komun. 19,10 Giełda roln. 19,35 Dziennik prasowy, 19,50 Pogadanka muzyczna, 20 Opera z płyt gramof. 22,20 Feljet. 22,50 Komun. retransmisje ze stacji zagran. 24 Hejnał.

Warszawa (1411,7) 11,40 PAT, 11,58 Sygnał Hejnał, 12,10 Gramof. 13,10 Kom. meteor. 14,20 Kom. gosp. 14,40 Odczyt dla maturzystów, 15,34 Chwilka lotnicza, 15,50 Odczyt z Wilna, 16,10 Komun. 16,15 Gramof. 17,15 Odczyt (p. Kraków), 17,45 Koncert (p. Kraków), 18,45 Rozmait. 19,10 — 24 (p. Kraków).

Katowice (4087) 11,40 PAT, 11,58 Sygnał Hejnał, 12,10 Gramof. 13,10 Kom. meteor. 14,20 Kom. gosp. 15,20 Komun. 15,35 Chwilka lotnicza, 15,50 Odczyt, 16,15 Dla dzieci, 16,25 Gramof. 17,15 Odczyt, 17,15 Odczyt, 18,45 D. c. powieści, 19—24 (p. Kraków).

Wiedeń (516,3) 11,25, 20, 22,10 Muz.
Budapeszt (550,5) 12,05, 17,30, 20,10, 22,30 Muz.
Königswusterhausen (1635) 16,30 Muz.

Opinia Żydów amerykańskich o sytuacji Żydów w Polsce

Nowy Jork (ZAT.) „Tog” nowojorski z 11 bm. zamieszcza artykuł wstępny o sytuacji Żydów w Polsce w związku z lansowanymi ostatnio pogłoskami o projektach osuszenia błot poleskich. „Tog” pisze m. in. „Jeśli rząd polski pragnie przyjść z pomocą ludności żydowskiej w Polsce powinien to czynić w inny sposób, niż czekać zanim osuszone będą błota pińskie i staną się one przydatne dla kolonizacji żydowskiej. Jeśli Żydom zezwoli się uczestniczyć w robotach publicznych, jeśli się ulży ciężary podatkowe, będzie to w chwili obecnej ważniejszym dla Żydów, niż osuszenie błot pińskich. Żydzi amerykańscy pomagają zwykle wydatnie przy różnych wysiłkach kolonizacyjnych. Dzieje się to jednak wtedy, gdy chodzi o grunta przygotowane. Lecz Żydzi amerykańscy nie podejmują się wykonania robót dreżanowych, które powinny być skutecznie wykonane przez rząd polski”.

Antysemicka demonstracja przeciw Chaplinowi

Berlin (ZAT.) Przed hotelem „Adlon”, gdzie przebywa Charlie Chaplin odbyła się de-

JÓZEF ROTH

22

HIQB

Powieść o człowieku prostym
z upoważnienia autora przełożył Józef Wittlin

Jakiś chłop, albo żołnierz może teraz wyskoczyć z żyta, oskarżyć Mendla o kradzież i na miejscu go zatłuc, chociażby kamieniem. Mógł to również być jakiś włóczęga, morderca, zbrodniarz, który nie chciał, żeby go podsłuchiowano, ani śledzono „Święty Boże!” — szepnął Mendel. Wtem usłyszał głosy. Jakaś para szła sobie przez zboże, a ta okoliczność, że to nie był jeden tylko człowiek, uspokoiła Żyda, choć jednocześnie mówił sobie że mogli to być równie dobrze dwaj mordercy. Nie, to nie byli mordercy, była to para kochanków. Jakaś dziewczyna mówiła, jakiś mężczyzna śmiał się. Pary kochanków mogły również stać się niebezpieczne, nie brakło bowiem przykładów, że mężczyzna wpadał w szal, złapałwszy świadka swojej miłości. Za chwilę chyba wynurzą się oboje z łanu Mendel Singer pokonał bojaźliwy wstręt przed rolnictwem ziemi i położył się ostrożnie z oczyma, zwróconymi w stronę zboża. Wtem rozdzielili się kłosa i pierwszy wystąpił mężczyzna, mężczyzna w mundurze, żołnierz w granatowej czapce, w butach z ostrogami; błyszczał się na nim metal i po-

brzękiwał szal, złoty szal. Zadrzewiał głos, głos dziewczyny. Żołnierz odwrócił się ocozył dziewczynę ramieniem, a wówczas szal się rozchylił. Żołnierz szedł za dziewczyną, ręce położył jej na pierś, dziewczyna szła wtulona w żołnierza.

Mendel zamknął oczy, — niechaj nieszczęście minie go w ciemności. Gdyby nie lęk przed tem, że mógłby się zdradzić, chciałby jeszcze zakrył sobie uszy, żeby nie musiał słyszeć. Tak jednak słyszał: i straszne słowa i srebrny brzęk ostróg, ciche obłąkańce chichotanie i głęboki śmiech mężczyzny. Z utęsknieniem czekał teraz na ujadanie psów. Gdybyż tylko zechciały wyć, niechby wyły i to bardzo głośno! Niech mordercy wyskoczą ze zboża, aby go zabić! Głosy oddaliły się, nastąpiła cisza. Wszystko już znikło. Wogóle nic nie było.

Mendel Singer szybko wstał, obejrzał się dookoła, oburącz podkasał poły długiej kapoty i puścił się pędem w stronę miasteczka. Okiennice były już zamknięte, ale niektóre kobiety siedziały jeszcze przed domami, gawędząc i plotkując. Mendel zwolnił bieg, aby nie zwracać na siebie uwagi. Stawiał tylko potężne, przyspieszone kroki, ciągle jeszcze trzymając w ręku poły kapoty. Zatrzymał się przed domem. Zapukał do okna.

— Gdzie jest Mirjam? — zapytał.

— Spaceruje jeszcze — odrzekła Debora — Nie można jej utrzymać. Sparuje całymi dniami i nocami. Może pół godziny wysiedzi w domu. Bóg

mnie skarał takimi dziećmi. Czy widział już kto na świecie...

— Cicho bądź! — przerwał Mendel, — jak Mirjam wróci, powiedz jej, że pytałem o nią. Dzisiaj wcale nie przyjdę do domu, dopiero jutro rano. Dzisiaj jest rocznica śmierci mojego iziadka Calela, idę się modlić.

I oddalił się, nie czekając na odpowiedź żony. Upłynęło chyba nie więcej niż trzy godziny, odkąd opuścił bożnicę. A teraz, gdy znów przekroczył jej próg, miał wrażenie, że wraca do bożnicy po wielu tygodniach i, czując ręką gładząc wieko swego starego pulpitu do modlitwy, świętował to powtórne spotkanie z nim. Podniósł wieko i sięgnął po swoją starą, czarną i ciężką księgę, która w jego rękach czuła się swoja. Poznałby ją bez wahania pośród tysiąca takich samych ksiąg. Tak dobrze znał tę skózaną gładziwną oprawę z wystającymi, okrągłymi wysepkami stearny, temi stężalnymi szczątkami niezliczonych, dawno już wypalonych świec, dobrze znał dolne rogi stronicy, porwane, żółtawe, tłuste trzykroć pofalowane od dziesiątku lat trwającego przewracania zwilżonymi palcami. Umiał w okamgnieniu otwierać księgę w miejscu, gdzie znajdowała się modlitwa, potrzebna mu w danej chwili. Każda modlitwa wrazała się w jego pamięć najdrobniejszymi rysami owej fizjognomji, jaką miała w tym własnie modlitewniku, i liczbą linijek, rodzajem i rozmiarami druku oraz

ŚWIĄTECZNY NUMER

„NOWEGO DZIENNIKA“

ukazuje się w znacznie zwiększonej objętości i podwójnym nakładzie

dnia 2-go kwietnia b. r.

i zawierać będzie oprócz szeregu prac najwybitniejszych sił publicystycznych i literackich

ZWIĘKSZONY DZIAŁ INSEKATOWY

Zamówienia do działu inseratowego przyjmuje:

Administracja „Nowego Dziennika“, Kraków, Orzeszkowej 7. - Telefon 102-79

DZIEŃ POLITYCZNY.

Bilans Koła Żydowskiego

Ze względu na zbliżający się koniec pierwszej sesji budżetowej, daje „Nasz Przegląd“ następujący bilans prac Koła Żydowskiego:

„Stwierdzić możemy, że cały ciężar pracy spadł na barki drobnej garstki posłów sjonistycznych, która zdołała się „uratować“ przed katastrofą wyborczą, spowodowaną w niemałym stopniu z powodu rozbitcia jednolitego frontu żydowskiego.

Jakkolwiek będziemy się zapatrywali na celowość „bojowej“, czy „ugodowej“ taktyki, staniemy zawsze wobec faktów dokonanych, których nie sposób pominąć w ocenie konjunktury wewnętrzno-politycznej.

Nie zamykaliśmy nigdy oczu na rzeczywistość, wedle której kształtuje się pojęcie „walki“ politycznej, jako walki o władzę. Dążenie do obalenia jednego rządu oznacza dążenie do powierzenia władzy innemu rządowi. Wszelka inna „walka“ byłaby jeno upajaniem się frazyologią bombastyczną, obliczoną na bezmyślność, czy łatwowierność galerji.

Polityka Koła Żydowskiego już chociażby dla tych zrozumiałych względów nie może być ślepego naśladowaniem metod zastosowanych przez polskie stronnictwa opozycyjne. Samodzielność polityki żydowskiej sprowadza się do ściśle rzeczowe go stosunku do każdego konkretnego zagadnienia, wpływającego na terenie parlamentarnym. Stanowisko, zajęte przez Koło Żydowskie dyktowane jest każdorazowo troską o interesy społeczności, należące w ólbrzymiej swej większości do warstw drobnomieszczańskich, co decyduje przede wszystkim o linii taktycznej, zarysowującej się coraz wyraźniej poprzez całą sesję budżetową.

Tak więc w sprawach najbardziej drażliwych, podczas imiennego głosowania nad interpelacją brzeską oraz przy podpisywaniu wniosku dotyczącego t. zw. pacyfikacji posłowie sjonistyczni z Małopolski wzięli na siebie całe odium, albowiem

dokładną tonacją kolorów stronic.

Mroczyło już w bóżnicy, żółtawe światło świec na wschodniej ścianie, obok szafy, z rodaliami nie przepędzało mroku, raczej samo zdawało się w nim grać. Przez okna widać było niebo oraz parę gwiazd. Można było rozpoznać wszystkie przedmioty w bóżnicy, pulpitu, stół, ławki skrawki papieru na ziemi, świeczniki na ścianie, kilka małych kotarek z żółtym frondziami. Mendel Singer zapakował dwie świece, mocno je przyklepił do nagiego drzewa pulpitu, zamknął oczy i zaczął się modlić. Z zamkniętymi oczyma poznawał, kiedy skończyła się stronica i mechanicznie przewracał następną. Tułów jego starym zwyczajem z wolna przechodził w miarowe kołysanie, a razem z Mendlem modliło się całe jego ciało. nogi szurgwały o deski na ziemi, pięści zaciskały się niby młoty, waliły w pulpit, w pierś, w księgę i w powietrze. Na ławce pod piecem spał jakiś bezdomny Żyd. Jego oddech wtórował monotomym śpiewom Mendla Singera i podtrzymywał to zawodzenie, co brzmiało jak gorąca pieśń w żółtej pustyni, pieśń zgubiona i zbratana z śmiercią. Otumaniał Mendla jego własny głos, tndzież oddychanie śpiącego. Wypędzając z serca wszelką myśl. Teraz Mendel niczem więcej nie był, tylko modlącym się człowiekiem. Przez niego przechodziły słowa do nieba był pu stem naczyniem, lejmem. Tak wmadlał się w świat.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

jako przedstawiciele mniejszości żydowskiej nie mogli zgłaszać desinteressement i sćiagnąć na siebie zarzut, że dbają jedynie o „egoistyczne“ swe postulaty.

W kardynalnej sprawie rewizji konstytucji Koło Żydowskie zajęło wyraźne stanowisko, sformułowane w zasadniczej deklaracji, podkreślającej konieczność utrwalenia ustroju parlamentarnego, nie hacząc na gorzkie doświadczenia z okresu „sejmowładztwa“

W stosunku do budżetu Koło Żydowskie zajęło pozycję nader krytyczną, nie opuszczając żadnej okazji ani w komisjach, ani na plenum celem ujawnienia niesprawiedliwości w systemie rozłożenia ciężarów podatkowych. Wysuwając realne postulaty w dziedzinie zaspokojenia kulturalnych i gospodarczych potrzeb ludności żydowskiej, Koło odmówiło poparcia budżetowi i wstrzymało się od głosowania, nie przeczaiwszy się bynajmniej „przestrogi“, że pożałuje tego „niepatrjotycznego“ jakoby kroku.

W całym szeregu spraw Koło Żydowskie poparło rząd, gdy tego wymagały dobrze zrozumiane interesy żydowskie. Tak więc głosowało ono za pożyczką zaplanowaną, za ratyfikacją umów polsko-niemieckich, za obniżeniem pensji urzędniczych (w ty mwypadku na wniosek opozycyjnego klubu czeń społecznych, a każda ulga tego rodzaju osłabiała automatycznie napór śrubby podatkowej.

Widzimy zatem, że w zależności od tej, czy innej sprawy Koło Żydowskie głosuje bądź to przeciw rządowi wraz z opozycją, bądź z rządem przeciw opozycji, bądź też solidaryzuje się z jednym tylko odłamek opozycyjnym przeciwko drugiemu. Opinia publiczna może się wreszcie zorjentować w polityce Koła Żydowskiego, pojmując ona coraz lepiej, na czym polega różnica pomiędzy samodzielną polityką narodową, a polityką asymilatorską, polegającą na angażowaniu się po jednej stronie przez wchodzenie do Sejmu, albo nawet do komisji za pośrednictwem klubów nieżydowskich.

Dorobek polityczny Koła Żydowskiego, oceniany w konjunkturze specjalnej, najeżonej niejedną przeszkodą, które „zdobyć“ niepodobna, przedstawia się tedy dość okazale...

—ośo—

Zjednoczenie stronnictw chłopskich

Jak już wczoraj o tem donosiliśmy, ostateczne połączenie się wszystkich stronnictw chłopskich (dawne stronnictwa: „Piast“, „Wyzwolenie“ i „Stronnictwo Chłopskie“) — jest już faktem dokonanym.

Połączenie nastąpiło w ub niedzielę w Warszawie na zjeździe przedstawicieli wszystkich trzech stronnictw, który rozpoczął się o godz. 11-tej rano, przy udziale około 200 delegatów. Zjazd zajął prezes „Wyzwolenia“ poseł Maksymilian Malinowski; przewodniczył poseł Wincenty Witos. Referat programowy wygłosił poseł dr Kiernik, zaś statutowy poseł dr Wrona.

Krótką dyskusję wywołała sprawa nazwy stronnictwa. Były mianowicie dwie propozycje: „Stronnictwo Chłopskie“ i „Stronnictwo Ludowe“. W rezultacie zwyciężyła nazwa „Stronnictwo Ludowe“, za którą padło 105 głosów (przeciw 65).

Jednomyślnie uchwalono deklarację zjednoczeniową, która mówi, że dobro Rzplitej i dola ludu

PASTA
DO ZĘBÓW

DEZYNFEKUJE i ZAPOBIEGA
TWORZENIU SIĘ KAMIENIA NAZĘBNEGO

ZE SPORTU

SEKCJA BOKSERSKA Ż. K. S. MAKKABI zawiadamia, że treningi bokserskie odbywają się na sali gimnastycznej Gimn. Żyd. przy ul. Brzozowej w poniedziałki i środy od 6,30—8 wiecz. Kierownictwo Sekcji wzywa wszystkich członków do regularnego uczęszczania na treningi.

SEKCJA LEKKOATLETYCZNA Ż. K. S. MAKKABI przypomina, że zaprawa gimnastyczna odbywa się w Gimnazjum Żyd. w poniedziałki i środy od 7—8 wiecz. i soboty od 6—7 wiecz. W najbliższą niedzielę rozpoczną się treningowe biegi na przełaj.

MAKKABI KRAKOWSKA uzyskała od Magistratu rozszerzenie swego boiska przy ul. Kobetek i przystępuje w najbliższym czasie do przeprowadzenia poważnych prac inwestycyjnych.

TRENINGI SEKCJI PIŁKARSKIEJ MAKKABI (KRAKÓW) rozpoczęły się już i odbywają się codziennie na własnym boisku

SZEREG GRACZY PIŁKARSKICH z B i C klasowych klubów zgłosiło się do Makkabi Krakowskiej, co jest dowodem siły koncentracyjnej najstarszego i największego żydowskiego klubu w Polsce.

SEKCJA MOTOCYKLOWA MAKKABI KRAKOWSKIEJ planuje urządzenie ogólnopolskiego motocyklowego rajdu pętlowego, oraz żydowskiego motocyklowego rajdu gwiazdowego z punktem zbornym w Krakowie, a zakończonym I. Żyd. Zjazdem motocyklowym.

R. T. S. JUTRZENKA urządza od 15. III. do 15. IV. miesiąc propagandy, poświęcony akcji werbunkowej członków. W ciągu tego miesiąca urzędzonych będzie szereg imprez organizacyjnych i sportowych

Czem się zakończyła audjencja u włoskiego następcy tronu?

Dwie hrabiny w służbie szpiegowskiej Mussoliniego.

Aresztowanie posła faszystowskiego, przewodniczącego Związku bersalierów, kapitana Rosbucelliego, przewodniczącego związku strzelców alpejskich i kapitańca Dell'Orto, przewodniczącego związku grenadierów oraz dwóch funkcjonariuszy syndykatów faszystowskich wzbudziło powszechną sensację we Włoszech. Młodzi ci ludzie zwrócili się do następcy tronu włoskiego z prośbą o audjencję. Następcą tronu zgodził się na audjencję atoli pod warunkiem, że przyjmie każdego z nich z osobna, a nie wszystkich razem jako delegację. Audjencja rzeczywiście nastąpiła, a zaraz na drugi dzień młodzi ludzie odjechali z Turynu do Medjolanu. W kilka dni później aresztowano ich. Długo się zastanawiano, kto zdradził policji faszystowskiej te audjencje. Opinia powszechna wskazuje na dwie żyjące w Rzymie hrabiny du Robilant, które opowiadały o sobie, że są antyfaszystkami, w rzeczywistości jednakowoż mają pozostawać w służbie szpiegowskiej Mussoliniego.

polskiego nakazuje zawieszenie walk w obozie ludowym i skupienie sił w obronie demokracji oraz interesów wsi polskiej. Stronnictwo powstałe z połączenia trzech dotychczasowych, jest jedynym przedstawicielstwem ludu polskiego.

Jednomyślnie również wybrano władze stronnictwa. Prezsem Rady Naczelnej został poseł Wincenty Witos, prezsem naczelnego komitetu wykonawczego dr. Wrona, zaś prezsem stałego prezydium kongresu stronnictwa M. Malinowski. Gen. sekretarzem stronnictwa wybrano Kaz. Bagiński, a redaktorem naczelnym zjednoczonego organu stronnictwa M. Rataja.

Najgłośniejszy film świata!

NA ZACNODZIE BEZ ZMIAN

wg. Marji Eryka Remarqua
został już cenzurowany i ukaże się niebawem w Krakowie

Tow. Filmowe
Universal-Pictures-Corporation

WIADOMOSCI Z KRAJU

Wybory do gminy żydowskiej w Bielsku

Dnia 22 marca odbędą się w Bielsku wybory do gminy żydowskiej. Sjonisci wystawiają w Bielsku samodzielną listę, Nr. 3, na której kandydują znani działacze żydowscy, nasi towarzysze:

S. Arzt, Dr. Gustaw Baum, Dr. Michał Berkowicz, Dr. Herbert Better, Hermann Horowitz, Dr. Leo Manheimer, Dr. Filip Türk, Inż. Leopold Wechsberg, Józef Rabinowicz, Adolf Brandstätter, Dr. Ożjasz Sternhell, Ferdynand Wachtl, Felix Tisch, Prof. Leo Fink, Lazar Sandler, Herman Fellner, Erwin Taskier, Zygfryd Nichtenhauser, Samuel Meisels, Artur Scheibersdorf, Richard Moschkowitz, Inż. Paul Better, Wiktor Schreier, Maurycy Laub, Markus Rosner, Samuel Ebersohn, Löbel Bleicher, Max Pick, Adolf Heitlinger, Ludwik Hoffmann, Chaim Isenberg, Julian Brandsteter, Józef Blum, Inż. Max Klipper, Dr. Izak Grinstein.

Z cyklu: Afery rabinackie

JAK KESTENBERG ZOSTAŁ RABINEM W RADOMIU?

W Radomiu odbyło się onegdaj posiedzenie rady gminy żydowskiej. Zarząd gminy, pochodzący z nominacji przedłożył radzie budżet na przyszły rok, w którym figuruje także pozycja 12.000 zł. dla rabina Kestenberga jako rabina radomskiego. Rada gminy wypowiedziała się przeciwko tej pozycji i przeciwko uznaniu Kestenberga jako rabina. Na skutek atoli demonstracji galerii, posiedzenie przerwano. W przeddzień drugiego posiedzenia Rady, radni sjonistyczni otrzymali listy z pogróżkami. W drugim posiedzeniu wzięło udział 5 radnych na 24. Obecni uchwalili budżet oraz pozycję dla rabina Kestenberga. Starosta zatwierdził uchwałę rady gminy żydowskiej, jakkolwiek nie było quorum. Prezes rady gminy żydowskiej p. Frenkel podał się do dymisji.

RABIN SZAPIRO RABINEM W LUBLINIE

W niedzielę odbyło się posiedzenie rady gminy żydowskiej w sprawie wyboru rabina. Rabin Szapiro został wybrany rabinem lubelskim, otrzymawszy 12 głosów.

ZYCIE SJONISTYCZNE W WADOWICACH.

Dnia 8 bm. odbył się staraniem „szkółki polsko-hebrajskiej, wyłonionej przez tut. Org. „Mizrachi”, wielki popis wychowanków szkółki połączonej z przedstawieniem i zabawą purimową dla dzieci.

Dzięki niezmiernie ofiarnej pracy kierowniczkii szkółki p. Pennerówny, impreza wypadła nader imponująco, publiczność z entuzjazmem oklaskiwała każdy poszczególny akt, dzieci z przedszkola i freblówki przemawiały i deklamowały płynnie po hebrajsku. Dochód z imprezy purimowej był bardzo ładny, przeznaczono pewną kwotę na freblówkę, resztę na Ż. F. N.

Szkółka pięknie się rozwija, pobiera już w niej naukę około 40 dzieci.

Z radością przyjęto wiadomość, iż ponownie nawiązał się komitet dla budowy „Beth-Amu” w naszym mieście, komitet energicznie przystępuje do pracy, albowiem brak „Domu Ludowego” coraz dotkliwiej daje się odczuwać. Społeczeństwo z niecierpliwością oczekuje rozpoczęcia budowy tak ważnej placówki kulturalnej (Sch.)

Z MAKOWA.

(Kor. wł.) Staraniem Stow Hatchija odbył się w ub. niedzielę w szalenie przepelnionej publicznością sali p. Branda, bezinteresownie na ten cel udzielonej, wieczór purimowy. W skład programu wchodziła sztuczka pt. „Jakób i jego 12 synów”, udatnie odegrana przez amatorów z Suchej, występujących w barwnych kostiumach. Dochód przeznaczono w części na Ż. F. N. Zasługi koło urzędzenia wieczoru oddali pp. Scheinfeld i Luftglas.

Z MILÓWKI.

(Kor. wł.) Org. Hanoar Haiwri, najaktywniejsza u nas grupa młodzieży sjonistycznej, urządziła ostatnio piękny wieczór purimowy. Szereg udanych obrazów scenicznych reżyserował doskonale tow. Blaustein. Licznie zebrana publiczność przyjęła wszystkie produkcje z pełnym zadowoleniem.

Z ŻYCIA ŻYDOWSKIEGO W PIWNICZNEJ.

W naszym miasteczku nastąpił ostatnio bardzo ożywiony ruch na polu pracy dla funduszy palestyńskich oraz około ożywienia działalności kulturalno-narodowej wśród tutejszej młodzieży żydowskiej. Urządzona dnia 8 bm. przez sekcję dramatyczną przy Biblij. żyd. tradycyjna zabawa purimowa wypadła bardzo udatnie. Pod znakomitą reżyserią prezesa p. Leona Ablösera przy wypełnionej po brzegi sali odegrano operetkę pt. „Sziur Haszi-riin”. Odznaczyli się: z pań S. Kanferówna, L. Spidrowna i P. Kanferówna, z panów M. Segulem, J. Ketter, J. Hecht i M. Spira, szczególną atrakcją dla publiczności były wystąpienia reżysera p. Ablösera, który wybornie odegrał swoją rolę. Następnie urządzono zabawę taneczną, która trwała do rana. Czystego dochodu osiągnięto około 500 zł. z którego 25 proc. przeznaczono na K. K. L. resztę zaś na bibliotekę.

Członkowie biblij. i czyt. żyd. w dowód uznania i wdzięczności dla prezesa p. Leona Ablösera zakupili przez Ż. F. N. 10 drzewek w lesie Herzla na imię jego i jego małżonki.

Także akcja purimowa na rzecz K. K. L. przeprowadzona przez tow. M. Mandelbauma i J. Hechta dała zadawalający rezultat.

Z ŻOŁYNI.

(Kor. wł.) Z inicjatywy komisji Ż. F. N. odbyła się u nas dnia 3 bm. tradycyjna uroczystość purimowa połączona ze zbiórką na Keren Kajemeth.

„Okrety pustyni” 4 dni autem przez Saharę

W Automobil-klubie paryskim zademonstrowano samochody, które wzięły udział w wyprawie transsaharyjskiej majora Bernard le Pointois. Kierownik ekspedycji jest byłym oficerem marynarki, a obecnie profesorem prehistorji w Szkole Antropologicznej. Wyprawa prof. Pointois, w której wzięły udział trzy samochody, wyruszyła w drogę w listopadzie roku ubiegłego z Algieru posunięto się do Ghardaja, a stamtąd dalej na południe, przez Saharę, 10 tysięcy kilometrów, aż do Sudanu i Nigru; droga powrotna prowadziła przez Hoggar i Tunis do Algieru.

Każde auto waży 4 tysiące kilo (netto), może przewieźć ciężar do 3 tysięcy kilogramów. Motory poruszane są mazutem (nafta surowa). Działają one przy tak niskiej temperaturze, że prawie nie zużywają wody; tylko dwa litry (każdy wóz) na przestrzeni 4 tysięcy kilometrów. Ponieważ mazut jest niepalny i nie paruje w ciepłe słońce, stosowanie tego rodzaju paliwa w Afryce, gdzie materiały palne szybko parują, jest rzeczą wprost nieocenioną. Przytem ten środek lokomocji jest bardzo tani; dla motorów o sile 40—45 koni parowych zużycie materiału palnego na przestrzeni 100 kilometrów kosztuje mniej, niż 15 franków podczas gdy

auta turystyczne zużywają benzyny za minimum 200 franków na tej samej przestrzeni.

Motorowy „okrety pustyni” może rozwijać szybkość do 10 kilometrów na godzinę. Pokonywa on bez trudu piaszczyste dżuny i krzaki kolczaste. Odbierając, specjalne pneumatyki, nadęte pod ciśnieniem jednej atmosfery, działają przy swoim zetknięciu z ziemią, jak gąsienice; ugrzeźnienia nie należy się obawiać nawet na najbardziej zdradliwych terenach. Woda również nie jest przeszkodą dla „okrety pustyni”. W południowym Tunisie auta prof. Pointois jechały swobodnie 11 kilometrów w słonej wodzie głębokości 40 centymetrów.

Wyprawa powróciła do Tunisu dopiero w lutym 1931 r.; tyle czasu zajęły badania naukowe na przebytej przestrzeni. Zwykła podróż bez zatrzymywania, z Algieru do Gao, nad Nigrem (a więc przez całą Saharę) nie powinna trwać dłużej, jak 4—5 dni. Koszta eksploatacji są minimalne, jeśli wziąć pod uwagę objętość i ciężar transportowanych towarów.

Sahara jest jakgdyby oceanem piasku, dzielącym północno-afrykańskie imperjum kolonialne Francji od posiadłości francuskich w Afryce centralnej.

Gustaw Bauer walczy o swe alibi

Od kilku dni toczy się we Wiedniu głośny proces przeciwko Gustawowi Bauerowi, oskarżonemu, jak już pisaliśmy, o zamordowanie Katarzyny Fellner, której spalone i zniekształcone do niepoznania zwłoki znaleziono przed dwoma laty w ogrodzie zoologicznym w Lainz koło Wiednia. Przed trybunałem przesunął się cały szereg świadków, którzy jednak sytuacji wcale nie wyjaśnili. M. in. przesłuchano świadka, który zeznał, że w dzień mordu widział przed parkiem w Lainz męża zamordowanej Andrzeja Fellnera, atoli zeznania tego świadka są zupełnie nieprawdopodobne, ponieważ wedle nie ulegających żadnej wątpliwości aktów policji w Wenecji, ustalono, że Andrzej Fellner z drugą swoją żoną przybył dnia 17 lipca 1928 do Wenecji i tam pozostał przez kilka dni. Drugi świadek, powołany przez obronę a mianowicie nauczyciel Jan Huber miał zeznać, że rozpoznał w oskarżonym owego człowieka, którego widział wychodzącego w godzinach popołudniowych dnia 17 lipca 1928 ze szpitala powszechnego

go we Wiedniu. Okazało się atoli, że świadek przy patrzywszy się bliżej oskarżonemu, nie mógł z całą pewnością stwierdzić, czy oskarżony jest rzeczywiście tym człowiekiem, który dnia 17 lipca 1928 dlatego zwrócił jego uwagę, ponieważ zewnętrzny wygląd swym przypominał mu zmarłego jego szwagra Prohaskę.

To wahanie się świadka Hubera było dotkliwym ciosem dla oskarżonego, który za wszelką cenę chce wykazać swe alibi, polegające na tem, że dnia 17 lipca 1928 odwiedził swego brata Leona Bauera przebywającego jako pacjent w powszechnym szpitalu wiedeńskim. Przesłuchano w tym celu brata oskarżonego Leona, który jednak oświadczył, iż nie może sobie z pewnością przypomnieć, czy oskarżony był rzeczywiście tego dnia u niego w szpitalu. Nito miast przesłuchany jako świadek August Frank, który w owym czasie również leżał jako pacjent w szpitalu i zajmował nawet łóżko sąsiadujące z łóżkiem Leona Bauera, zeznał stanowczo, że owego dnia oskarżony nie przyszedł wcale do swego brata. Jednym słowem, alibi oskarżonego jest wielce niepewne...

W Państwu Dr. M. Spiegłowi z powodu zgromadzenia b. p. Ojca przesyła na tej drodze wyrazy głębokiego współczucia

Dyrektorjum Keren Hajesod
w Krakowie.

506x

KRONIKA

MARZEC

Wschód
słońca
5 m. 48

17

Wtorek
29 Adar 5691

Zachód
słońca
17 m. 41

Feliks Rosenblüth w Krakowie

Dzisiaj we wtorek przyjeżdża do Krakowa pociągiem pospiesznym ze Lwowa o godzinie 5-tej popołudniu dr. Feliks Rosenblüth, członek Egzekutywy Światowej Organizacji Sjońskiej w Londynie. Dr. Rosenblüth przyjeżdża do Krakowa w sprawach organizacyjnych

Przeciw obniżeniu płac pracowników banków państwowych

Na odbytej w Warszawie dnia 14 bm. w późnych godzinach wieczornych konferencji zarządów głównych zrzeszeń pracowników państwowych instytucji bankowych i PZUW. uzgodniono wspólne oświadczenie w sprawie 10-procentowej obniżki płac, wykazujące cyframi, że przeprowadzenie obniżki płac nie może być umotywowane ani rzekomą obniżką cen, ani wysokością płac. Końcowy ustęp oświadczenia brzmi: „Gdyby rząd w obliczu trudności skarbu państwa zechciał powyższą sprawę traktować w płaszczyźnie czasowej daniny ze strony zainteresowanych pracowników bezpośrednio na rzecz skarbu państwa, a nie, jak to ma miejsce obecnie, jako gospodarczą zniżkę płac, to zarządy podpisanych organizacji wyrażają przeświadczenie, że w tej sprawie rząd mógłby niewątpliwie liczyć na obywatelskie stanowisko pracowników”. Oświadczenie podpisały zarządy głównych zrzeszeń pracowników Banku Polskiego, Banku Gosp. Krajowego, Państwa Banku Rolnego, P. KO. i Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych.

Kto wygrał na loterii?

W piątym dniu ogłoszenia 5. klasy 22-giej polskiej loterii państwowej, większe wygrane padły na numery następujące (częściowo już onegdaj przez nas podane):

Zł. 150,000 na Nr. 8677.
Zł. 10,000 na nry: 13304, 43636, 43746, 114662.
Zł. 5,000 na nry: 2834, 11460, 122987.
Zł. 3,000 na nry: 8065, 40227, 91866, 100425, 110866.
Zł. 2,000 na nry: 15291, 56516, 69908, 81859, 84039, 95478, 111245, 115385, 136489, 147265, 158660, 176718, 178214, 197880, 207513.
Zł. 1,000 na nry: 806, 2592, 5815, 13085, 14060, 26566, 28878, 44406, 52665, 55796, 61419, 61849, 62640, 65160, 70486, 82745, 90835, 98107, 10487, 110745, 114000, 128685, 131938, 139192, 146007, 163092, 163464, 170631, 171202, 177936, 186564, 192019, 195255, 100021, 201379, 202480, 203701.

—o—

— DZIS NOCNY DYŻUR APTEK ul. Grodzka 22, Plac Matejki 3, ul. Sienkiewicza 2, Rakowicka 12, Dietla 36 i Brodzińskiego 1.

— Z POLSKIEJ AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI. Posiedzenie Wydziału historyczno-filologicznego odbędzie się w piątek, dnia 20 bm. o godzinie 4 popoł. Porządek dzienny: prof. dr. Rafał Taubenschlag: 1) Geneza pozwu pisemnego; 2) Zachódzka a prokurator w dawnym procesie polskim. Również posiedzenie Wydziału filologicznego odbędzie się dnia 20 bm. Porządek dzienny: Czł. Nietsch przedstawi referat: „Po połączeniach chy, hy i chi, hi w polszczyźnie literackiej”. Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

— APEŁ DO URZĄDZAJĄCYCH ZJAZDY I WYCIĘCZKI DO KRAKOWA. Celem ujęcia w ewidencję wszystkich kongresów, zjazdów i wycieczek, przybywających do Krakowa i ułatwienia w ten sposób pracy nad propagandą turystyki, tak ważnej ze względu kulturalnych, społecznych i gospodarczych dla Krakowa. Biuro Propagandy Turystyki przy Miejskim Muzeum Przemysłowemu uprasza wszystkie instytucje publiczne i prywatne, tudzież wszystkie komitety prywatne, zarządzające jakiegokolwiek zjazdu wzgl. wycieczki do Krakowa, o zgłaszanie tychże pod adresem Muzeum Przemysłowego ul. Smoleńsk 9 pisemnie wzgl. telefonicz-

nie (tel. 113-39) na ręce referenta turystyki dra T. Piotrowskiego.

— XVII. PODWIECZOREK TOWARZYSKI w Zjednoczeniu Kobiet Żydowskich dziś we wtorek o g. 6 wieczór.

— Z TURNIEJU SZACHOWEGO O MISTRZOSTWO KRAKOWA. W 4-tej kolejce wygrali: dr Ameisen z Weissbergem, Gałuszka z Dunkelblumem, Scheuer z Friedmanem, Kling z dr. Melbergem, Rath z Abramowskim, na remis zakończyła się partja Abraham-Bilski, niedokończyli partji prof. Październy-Abraham, oraz Friedman-Weissberg oddano na remis. Stan turnieju po 4-tej kolejce: 1) Kling 4 p., 2) i 3) Abraham i Scheuer 3 p., 4) dr. Ameisen 2 i pół p., 5) i 6) Lipski i Rath 2 p., 7), 8) i 9) Bilski, Friedman i dr. Melberg po 1 i pół p., 10), 11) i 12) Dunkelblum, Gałuszka i Weissberg po 1 p., 13) i 14) prof. Październy i Abramowski po pół p.

— KURS DLA MATEK. Wszystkie statystyki zgodnie stwierdzają, że śmiertelność dzieci jest największa w 1-szym roku życia. Wszyscy zaś lekarze chorób dzieci stwierdzają, że dzieje się to w głównej mierze wskutek błędów, popełnianych przez matki. Żeby młode matki nauczyć należytego obchodzenia się z niemowlęciem, Szkoła Zdrowia urządza kursy dla matek, obejmujące szereg wykładów i pokazów z dziedziny higieny oraz pielęgnacji niemowlęcia. Kursy te cieszą się wielkim powodzeniem, o czem najlepiej świadczy fakt, że było ich już w tym roku szkolnym tj. od 15 września cztery. Obecnie zaczyna się V kurs wykładem p. dr. Tisch Heleny pt. „Higiena ciąży, porodu i połoгу”. Wykład odbędzie się w sobotę dnia 21 bm. o godz. 7-mej wieczór w 135 sali Muzeum Przemysłowego (ul. Smoleńsk 1. 9) Wpisy na kurs przyjmuje sekretariat Szkoły Zdrowia przy ul. Batorego 5 codzień od 7—8 wieczór

— Z KRAKOWSKIEGO TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO. We środę dnia 18 bm. odbędzie się o godzinie 7 wiecz. w sali przy ul. Radziwiłłowskiej 1, 4 zwyczajne posiedzenie naukowe Towarzystwa Lekarskiego z następującym porządkiem dziennym: 1) doc. dr. Szymanowicz. Operacja plastyczna przy zarośnięciu jamy macicy, 2) doc. dr. Oszacki: Tlen we krwi przy nowotworach (cz. II).

— Z POLSKIEGO TOWARZYSTWA CHEMICZNEGO. We czwartek dnia 19 bm. o godz. 19-tej odbędzie się posiedzenie Polskiego Tow. Chemicznego w sali wykładowej Instytutu Chemicznego (ul. K. Olszewskiego 2). Na porządku dziennym odczyt prof. dra W. Świętosławskiego p. t. „Właściwości fizyczno-chemiczne polskich węgla kamiennych”. Goście mile widziani.

— „PROBLEM BUDOWNICTWA MIESZKANIO WEGO”. Pod tym tytułem wygłosi dziś we wtorek o godz. 6:15 wieczorem w sali Muzeum Przemysłowego (ul. Smoleńska 9) wybitny znawca tej dziedziny p. inż. Czesław Klarnier, b. minister skarbu, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie wykład, który będzie 20-tym z cyklu wykładów ekonomicznych, zorganizowanego przez Związek Przemysłowców w Krakowie. Wstęp wolny, goście mile widziani.

— KURSY DLA INŻYNIERÓW Kurs parowy (ciepłno-kotłowy) czterodniowy, odbędzie się we Lwowie w czasie od 8 do 11 kwietnia br. pod egidą Wydziału Mechanicznego Politechniki. Program obejmuje (poza ćwiczeniami) 16 referatów, dotyczących szeregu zagadnień kotłowych. Bezpośrednio po kursie parowym odbędzie się kurs torfowy (techniczne użytkowanie), trzydniowy, w czasie od 13 do 15 kwietnia br. Program obejmuje (poza pokazami badania, spalania i gazowania torfu) 12 referatów. Oba kursy są w zasadzie dla wszystkich dostępne, przeznaczone jednak dla inżynierów, interesujących się powyższymi zagadnieniami. Opłata za kurs parowy (na pokrycie kosztów administracyjnych) wynosi 20 zł, za kurs torfowy 15 zł. Zgłoszenia przyjmuje, szczegółowe programy na żądanie wysyła i informacji udziela prof. Witkiewicz (Lwów, Politechnika).

— SZKOLENIE OGLĄDACZY MIĘSA. Następnego 6-tygodniowy kurs szkolenia oglądaczy mięsa rozpocznie się w krakowskiej rzeźni miejskiej dn. 13 kwietnia br. Kandydaci, zamierzający wziąć udział w tym kursie, winni do dnia 31 bm. wnieść osteplowane podanie do Wydziału Weterynaryjnego tutejszego Urzędu Wojewódzkiego i do podania dołączyć świadectwo urodzenia, świadectwo moralności, świadectwo zdrowia i własnoręcznie napisany życiorys, a ponadto zaświadczenie dotyczącej władzy samorządowej, że kandydat po złożeniu przepisanego egzaminu ma zapewnioną posadę oglądacza zwierząt rzeźnych i mięsa, względnie posadę oglądacza mięsa co do włośni. Koszt szkolenia wraz z taksą egzaminacyjną wynosi 80 zł, które interesowany złożyć ma do rąk dyrektora rzeźni w dniu zgłoszenia się na kurs. Ze względu na ograniczoną ilość kandydatów, pier-

ASPIRIN TABLETKI

Aljojo jessam...
Bólom głowy, Zębów, Przekiębienu i Reumatyzmowi
Do nabycia we wszystkich aptekach.

P. MONDSCHHEIN

619x
KRAWIEC DAMSKI
zawiadamia, iż przeniósł zakład krawiecki z ul. Wolnica 4
NA UL. POSELSKA 20, II. p

Z okazji zaręczyn naszej miłej kierownicze p. Leosi Presserówny z p. Ignacym Furmanem najserdeczniejsze gratulacje zasyła
417g Personal Firmy Rose.

wszelstwo będą mieli ci, którzy przy równych kwalifikacjach wcześniej wniosą podania.

— CIEŁĘTA TANIEJĄ. W tygodniu ubiegłym spędzono na targi w Krakowie buhaji 193, wołów 112, krów 210, jałówek 127, cieląt 932, nierogacizny 1056, razem 2630 zwierząt. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na konsumpcję miejscową 2409 sztuk, na konsumpcję innych gmin 169 sztuk. Spęd byłła rogatego i nierogacizny był średni, cieląt znaczniejszy. Cena byłła rogatego i nierogacizny bez zmian, ceny cieląt niższe. Niesprzedano 41 szt. nierogacizny i 11 szt. byłła.

— ECHA KATASTROFY KOLEJOWEJ. Jak się dowiadujemy, sędzia śledczy dr. Wątor zarządził wypuszczenie na wolną stopę funkcjonariuszy kolejowych: dyżurnego ruchu Jana Dudy i kancelisty Jana Ochońskiego, którzy w nocy z 7 na 8 lutego br. pełnili służbę na filii dworca krakowskiego podczas pamiętnej katastrofy. Duda i Ochoński aresztowani zostali pod zarzutem spowodowania zderzenia pociągów pospiesznych białlińskiego i warszawskiego, w następstwie czego poniosło śmierć 5 osób. Wobec przesłuchania w sądzie wszystkich świadków i ustania obawy o kontakt, sędzia dr. Wątor zwolnił obu aresztowanych z więzienia śledczego. Będą oni odpowiedzialni z wolnej stopy.

— PRZETARG PUBLICZNY. Izba przemysłowo-handlowa w Krakowie informuje, iż Składnica Mundurowa w Krakowie zamierza sprzedać w drodze nieograniczonego przetargu publicznego szereg artykułów jak: wierzchy do trzewików, smary do obuwia, gwoździe tapicerskie, sukna kolorowe, odpadki wełniane, płóciennę, następnie maszyny różnego rodzaju. Przetarg na wyszczególnione artykuły z wyjątkiem maszyny odbędzie się dnia 20 bm. o godzinie 10-tej rano w magazynie kwaterunkowym Składnicy Mat. Int. (Grzegórzki—Dąbie), zaś na maszyny w dniu 23 bm. o godzinie 10-tej w kancelarii Składnicy Mundurowej (Szlak 42). Dokładne zestawienie artykułów i maszyn, mających być przedmiotem przetargów, oraz bliższe dane w tym względzie przegłądać można w biurze Izby przemysłowo-handlowej w Krakowie (Długa 1) w godzinach urzędowych.

— NIEDZIELNE WŁAMANIA. Koralowi Chańrowi kupcowi zam przy ul. Dietla 1, 75 dnia 15 bm. około godz. 20 wyważono drzwi na parterze od strony podwórza i skradziono z mieszkania garderobę męską wartości 1300 złotych — Weiss Esterze kupcowej zam. przy ul. Starowińskiej 1, 37 tego dnia w godzinach wieczornych odemknęto okno od strony podwórza do mieszkania i skradziono 25 dolarów, 50 złotych, 1 zegarek złoty męski oraz garderobę męską i damską łącznej wartości około 700 złotych.

— ARESZTOWANO: Kleszcza Karola (lat 31) i Kleszcz Rozalję (lat 29) zam. w Puchowicach Nr. 69 pow. Kraków za przetrzymywanie i ukrywanie w swem mieszkaniu przestępców poszukiwanych przez policję. W czasie doprowadzania na komisariat, Kleszcz gwałtownie targnął się na posterunkowego, który go doprowadzał.

—o—

— DJABLIK DRUKARSKI. Do wczorajszego artykułu „Niemcy a traktat z Polską” zakradł się błąd, wycieczający sens zdania Miałowiecie drugiej szpalcie w 10 wierszu zamiast „umotywo-

wanego kroku przetyśklowców" ma być „nieumotywowanego kroku przemysłowców.

DYWANY, CERATY, LINOLEUM
A. NUSSBAUM, DIETLA 45.

— **JAK ZACHOWAĆ SIŁY FIZYCZNE I DUCHOWE?** Odpowiedź na to najważniejsze zagadnienie życiowe oraz próbną paczkę „Fregalium“ Dra med. H. Schulze otrzymacie bezpłatnie i bez zobowiązania. Prosimy zwrócić uwagę na ogłoszenie w tym samym numerze. Przeczytajcie w Waszym własnym interesie najdokładniej i napiszcie dziś jeszcze do: Dr. med. H. Schulze G. m. b. H. Berlin — Charlottenburg 2.

558m

— **CELEM TRWAŁEGO UCZCZENIA BLP. DRA MARJANA LANDAUA** składają na rzecz Zakładu Serót (Dzień 64) w dalszym ciągu: Hetman i Helena Teichowie zł. 100.

564x

— **SEKCJA MŁODZIEŻY PRZY EZRZE CHALUCOWEJ.** Dziś, we wtorek, o godz. 8 wiecz. posiedze nie sekcji młodzieży w lokalu Ezry, przy ul. Zielonej 17.

— **KOLLEGJUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH** (Rynek gł. A—B l. 39) wtorek, 17 bm. dyr. gymn. Karol Kramarczyk: Vicente Blasco Ibanez: środa, 18 bm. prof. Jan Zaremba: Wspomnienia z Legionów w związku z osobą marsz. Piłsudskiego; czwartek, 19 bm. prof. Józef Wiśniowski: Historia literatury dramatycznej w Polsce. Pocz. o godz. 7 wiecz.

— **ZWIĄZEK ABSOLWENTÓW ŻYD GIMNAZJUM W KRAKOWIE.** Seminarjum literatury wspólnie dzisiaj, o godz. 6.30 wiecz. Prowadz. prof. dr. J. Feldhorn.

Z SALI SADOWEJ.

EPILOG KRWAWEGO ZAJŚCIA NA ULICY KAMIENNEJ

Wczoraj przed sądem okręgowym karnym w Krakowie toczyła się rozprawa przeciw 4 osobnikom którzy dnia 8 maja ub. r. awanturowali się w szynku Nagoschmerna na ul. Kamiennej kłó dworca towarowego, nie chcąc płacić za trunki, poczem interwencji łączemu przodownikowi policji Stanisławowi Rogowi zadał ciężką ranę w głowę kufem od piwa, powodując pęknięcie kości czaszkowej. Róg w obronie własnej ugodził bagnetem lednego z napastników Franciszka Trębacza, którego doprowadził na komisariat, a którego starali się odbić jego towarzysze, obrzucając Roga kamieniami. Wskutek pchnięcia bagnetem w szyję Trębacz doznał przecięcia arterji i zmarł w parę chwil później. Przd. Róg z trudem dotarł na posterunek policji na dworcu towarowym, gdzie wraz z przodownikiem Cisią był oblegany przez męty podmiejskie, podburzone przez towarzyszy Trębacza. Dopiero zawezwany telefonem oddział policji przywrócił spokój. Róg po paru tygodniach przyszedł do zdrowia.

Na wczorajszej rozprawie oskarżeni byli: Franciszek Jagło (lat 28) cieśla, Wincenty Żurwał (lat 28) murarz, Antoni Krawczyk (lat 25) i Józef Trębacz (lat 22) cieśla, wszyscy z Oddziału Narodowej pow. Kraków o zbrodnię gwałtu publicznego i obrazę przodownika Roga, a nadto o wzywaniu do oporu władzy. Na podstawie wyników całodzienniej rozprawy trybunał skazał Jagłę za powyższe zbrodnie na 3 lata ciężkiego więzienia, a Żurwał na 5 miesięcy ścisłego aresztu za wzywanie do oporu władzy. Dalej oskarżeni zostali niewinni. Jagłę, który odpowiadał za wolnej stopy, odprowadzono na zarządzenie trybunału wprost z sali sądowej do więzienia.

Rozprawie przewodniczył s. o. Konopacki, wotowali s. o. Jek i s. o. Dr. Wator, oskarżał prok. Dr. Stawarski, bronił adw. Dr. Brodziejewicz (Jagłę), adw. Dr. Klimecki (Żurwał), adw. Dr. Skiba (pozostających).

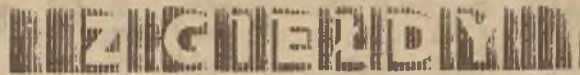
Katastrofa w cyrku

Paryż 16. 3. (B) Podczas wczorajszego przedstawienia w cyrku w Reims zerwała się nagle lina białowa, do której przymocowane były trapezy, wskutek czego grupa ćwiczących artystów spadła na arenę. Dwoch artystów doznało lżejszych obrażeń, natomiast artystki Lindner i Brix pochodzące z Wrocławia odniosły tak ciężkie rany, że musiano je przewieźć do szpitala w stanie bardzo ciężkim.

Zamach czy przypadkowy wybuch?

Buenos Aires 16. 3. PAT. Bombę, która spowodowała wczoraj wybuch w tramwaju wiozł znany w kołach anarchistów Włoch nazwiskiem Pieretti. Bomba wybuchła w chwili, gdy Pieretti potknął się, wysiadając z tramwaju. Pieretti oraz dwóch pasażerów zostali zabici na miejscu, trzech innych pasażerów zostało ciężko ranionych. Kilka osób doznało lżejszych obrażeń cielesnych. Na miejsce wypadku niezwłocznie przybył silny oddział po-

licji, która otoczyła całą dzielnicę kordonem. Policja jest zdania, że Pieretti wiozł nie bombę, lecz naczynie z materiałem wybuchowym, przeznaczonym na wyrób bomby. Wypadek wywołał wielkie zaniepokojenie i wrażenie z powodu obecności w Buenos Aires księcia Walji i ks. Jerzego. Policja jednak jest zdania, że wybuch bomby nie pozostaje w żadnej łączności z pobytami obu książąt.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 16. 3. 1931. Akcje niejednolite. Dolar lekko mocniej.

Akcje przemysłowe: Zieleniewski 22, Chodorów 104

Papiery procentowe: 4-proc. Poż. inwestycyjna 95.

Zebrań giełdowe zaznaczyło tendencje dla papierów oficjalnych niejednolitą. Nastrój ospały. Robiono w drobnych ilościach Zieleniewskim po kursie nieco słabszym oraz Chodorwem i 4-proc. Pożyczką Inwestycyjną po kursach ustalonych. Reszta papierów bez zainteresowania.

Na pogiełdziu zupełny zastój.

Waluty i dewizy oficjalnie bez transakcyj.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych tendencja dla dolara lekko mocniejsza. Usposobienie spokojne. Zaofiarowani dostateczni. W Krakowie dolar gotówkowy 8.92—8.94, czeki bankowo 8.93—8.95

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 16. 3. PAT. Akcje: Bank Polski 134, Ostrowiec ser. B. 42, Starachowice 12.25, 12.50. Pożyczki: 3-proc. budowlana 45.25, 4-proc. premjowa inwestycyjna seryjna 100, 5-proc. konwersyjna 49.50—50, 6-proc. dolarowa 74.50—75, 7-proc. stabilizacyjna 82.25, Listy Zast. BGK. 8-proc. — 94, 7-proc. 83.25.

Waluty: Dolar 8.92 i jedna czw., 8.94 i jedna czw. 8.90 i jedna czw. Dewizy: Gdańsk 5.31, 5.32 i pół, 5.29 i pół Londyn 43.36 i jedna czw., 43.47, 43.25 i pół. Nowy Jork 8.918, 8.938, 8.898. Nowy Jork telegr. 8.927, 8.947, 8.907, Paryż 34.93, 35.02, 34.84, Praga 26.44 i pół, 26.51, 26.38, Szwajcaria 171.75, 172.18, 171.32, Wiedeń 125.45, 125.76, 125.14, Włochy 46.77, 46.89, 46.65, Berlin 212.51.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Poznańska giełda zbożowa z dnia 16. 3. 1931. Żyto 15 ton 21.10—21.25, 45 ton — 21.40, 195 ton 21.60, jęczmień jednolity 21—22, otręby żytnie 15.75—16.75. Tendencja spokojna.

GIEŁDA WIEDENSKA

Wiedeń, 16. 3. PAT. Waluty i dewizy: Berlin 169.09—169.59, Budapeszt 123.84—124.14, Bukareszt 4.21 i siedem ósmych do 4.23 i siedem ósmych, Londyn 34.50—34.60, Nowy Jork 710—712.50, Paryż 27.78 i pół do 27.88 i pół, Praga 21.03 i jedna czw. do 21.11 i jedna czw., Warszawa 78.55—79.83, Zurych 136.61—137.11, Amerykańskie 709.25—713.25, Niemieckie 168.84—169.44, Francuskie 27.75—27.91, Włoskie 37.25—37.41, Polskie 79.50—79.90, Szwajcarskie 136.26—137.06, Czeskie 21—21.12, Węgierskie 123.92—124.32.

Papiery wartościowe: Renta majowa 0.87, Lwów Czerniowce 36 i trzy czw., Zieleniewski 22, Gal. Karpaty 2.51, Galicja 20.85.

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 16. 3. PAT. Paryż 20.33 i trzy czw., Londyn 25.24 i trzy czw., Nowy Jork 519.70, Belgja 72.43 i pół, Włochy 27.22 i trzy czw., Berlin 123.74, Wiedeń 73.06, Praga 15.39 i trzy czw., Warszawa 58.20, Budapeszt 90.61 i pół, Bukareszt 3.09 i jedna czw.

ZMARLI:

Saul Laufer l. 70, Leon Spissbach l. 66, Tauba Zierlich l. 34, Debora Schwimmer l. 34, Regina Schiffowa l. 47.

Bl. p.

Sara Herzog

zmarła po krótkich a ciężkich cierpieniach przeżywszy lat 76

Pogrzeb odbędzie się dziś we wtorek dnia 17. marca 1931 o godzinie 2-ej popołudniu z domu żałoby przy ulicy Bożego Ciała l. 8, na który to smutny obrzęd zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych w nieutulonym żalu pozostała

Rodzina

Traktat handlowy z Niemcami — w Senacie

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 16. 3. (Sin) Na dzisiejszym posiedzeniu senackiej komisji dla spraw zagranicznych przyjęto umowę likwidacyjną i umowę gospodarczą z Niemcami. Należy się spodziewać, że jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia zostanie przez Senat ratyfikowany traktat handlowy i umowa likwidacyjna z Niemcami.

Szósty dzień ciągnięcia loterii klasowej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 16. 3. Sin. Ciągnięcie loterii w szóstym dniu dało wynik następujący: 25.000 zł. wygrał nr 4.992, 104.735, 20.000 zł nr. 59.331, 5.000 zł nr. 10.709, 22.215, 3.000 zł nr. 170.433, 172.215, 43.251, 81.241, 107.578, 125.698, 182.427.

Wyrok śmierci za pobicie działacza komunistycznego

Moskwa 16. 3. PAT. W Mińszczyźnie wewsi Szwedzi odbył się sąd nad wieśniakami, którzy jednego z działaczy komunistycznych który po wiejskich zebraniach występował przeciw cerkwi i kułakom, ciężko pobili i wrzucili do studni. Sąd skazał głównego winowajcę na karę śmierci, dwóch dalszych na długoterminowe więzienie. Majątek podsądnych skonfiskowano.

Aresztowanie zamachowców jugosłowiańskich w Wiedniu

Wiedeń 16. 3. PAT. Policja tutejsza aresztowała trzech obywateli jugosłowiańskich, po chodzących z Zagrzebia pod zarzutem planowania zamachu przeciwko emigrantom chorwackim zamieszkałym w Wiedniu. U aresztowanych znaleziono fałszywe paszporty, rewolwery, sztylety i amunicję. Jak się zdaje, planowali oni zamach na zamieszkałego w Wiedniu emigranta chorwackiego Portica.

Zgon wdowy po Jauresie

Paryż 16. 3. (B) W sobotę zmarła w Paryżu wdowa po wielkim francuskim socjalistcie Jauresie. Zwłoki jej przewiezione zostały wczoraj do miejsca rodzinnego Albi, gdzie zostaną złożone w grobowcu rodzinnym. Odjeżdżającą trumnę ze zwłokami żegnały na dworcu liczne delegacje oraz posłowie Paul Boncour, Paul Faure i Flancette.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma, prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty na miesiąc kwiecień br.

Czy wprowadzić karę śmierci?

Dyskusja nad polskim kodeksem karnym

Polskie Towarzystwo ustawodawstwa kryminalnego w Warszawie, które opracowuje opinię dla komisji kodyfikacyjnej, odbyło onegdaj walne zebranie, na którym prezes prof. St. Rappaport zdał sprawozdanie z 3-letniej działalności towarzystwa.

Towarzystwo przez opinii co do nowego kodeksu karnego oraz kodeksu postępowania karnego przygotowuje jeszcze kodeks wykonawczy, stanowiący całkowitą nowość. Kodeks ten będzie zawierał przepisy, dotyczące wykonywania wyroków.

W związku z tem, że na ostatnim posiedzeniu komisji kodyfikacyjnej zdecydowano wprowadzić możliwość zastosowania w nowym kodeksie karnym kary śmierci w wypadkach bestjałskiego mordu, otworzono na ostatnim walnym zebraniu Pol. Tow. ustawodawstwa kryminalnego dyskusję na ten temat.

Referentem był prof. Rappaport, który przedstawił wyniki ostatnich prac kodyfikacyjnych w Europie i Ameryce. Kara śmierci istnieje w szeregu państw i została wprowadzona obecnie z powrotem we Włoszech, gdzie w XIX. stuleciu była uchylona.

W wyniku głosowania po dyskusji połowa członków wypowiedziała się za stosowaniem kary śmierci jako kary alternatywnej, połowa zaś przeciw tej najwyższej represji.

W dyskusji zwolennicy kary śmierci podnosili iż uchylenie jej całkowite byłoby zbyt (!) rażącym (!) przeskokiem od dawnego ustawodawstwa.

Książę i minister Egiptu jako dezerters armji francuskiej

Prasa francuska przyniosła w ostatnich dniach list gończy za księciem Saleh el Falaki, ministrem cesarza Egiptu, ściganym przez władze wojskowe Francji pod zarzutem dezercji.

Ciekawą osobistością jest ów książę i minister egiptowski, którego równocześnie ściga się we Francji jako dezertera. Matką jego była Alzatka Rohmer, która wyszła za mąż za Egipcjanina, przybocznego lekarza ostatniego sułtana. Gdyby pani Rohmer urodziła swego syna w Konstantynopolu, byłby się zapewne stał mahometaninem. Do tego nie chciała matka dopuścić i wyjechała do Paryża, gdzie dziecko przyszło na świat. Matka zataiła swe małżeństwo i dlatego chłopiec zapisany został do ksiąg ludności jako Rohmer przez co uzyskał obywatelstwo francuskie. Potem zabrała go matka do Konstantynopola, gdzie go ojciec adoptował, tak że się stał znowu obywatelem tureckim. Politechnikę skończył we Francji, potem udał się do Stanów Zjednoczonych, gdzie przyjął obywatelstwo amerykańskie. Później po wybuchu wojny dowiedział się Rohmer że jego ojciec został w Egipcie ministrem zdrowia. Rohmer przybywa do Egiptu, gdzie znowu staje się obywatelem egip-

Bezrobocie, alkohol i korupcja w Ameryce

(Korespondencja własna)

New York, w marcu

Im bliżej wiosny, tem bardziej poprawiają się humory w Ameryce. Już nietylko „przysięgli optymiści“ — dziennikarze, lecz również poważni finansisci przebakują o poprawie sytuacji. W końcu lutego zanotowano wzrost transakcji handlowych. Dotyczy to, co prawda, nie wszystkich dziedzin, lecz znacznie poprawiły się stosunki w przemyśle stalowym, włókienniczym i fabrykacji samochodów. Powołał składy hurtowe wyprzedają swe zapasy, do rokuje wznowienie zamówień i zwiększenie fabrykacji. Potok upadłości został wstrzymany, kapitały mobilizują się, mefufność do banków przechodzi. Jakkolwiek jedna jaskółka nie zapowiada jeszcze wiosny, wedle powszechnego mniemania okres Wielkanocny będzie punktem zwrotnym w zakończeniu kryzysu.

Tak głoszą prognozyki ekonomistów. Jednakże bezrobotny, pozostający od szeregu miesięcy bez dachu nad głową, niełatwo da się przekonać że „cierpliwością, oraz pracą, ludy się bogacą“. Cierpliwości tej jest coraz mniej, a brak państwowej pomocy (społeczna jest bardzo niska) doprowadza setki tysięcy nowojorskich bezrobotnych do ostatecznej nędzy. I tylko głośny bandyta i przemytnik alkoholu Al Capone, konkurując z władzami państwowymi i municypalnymi, z Rockefellerem i Fordem zorganizował ku chnie dla bezrobotnych, pokrywając koszty jej utrzymania.

Luksus nowojorski przejawia się nietylko w strojach gwiazd filmowych, ale w spożyciu alkoholu. Wiele się już mówiło i pisało na temat wzmoczenia konsumpcji napojów wysokokowych od czasu wprowadzenia prohibicji. A jednak nie jest groźnym samo spożycie alkoholu, lecz — z punktu widzenia gospodarczego — te wielkie sumy, które się przepłaca za szmuglowane trunki, a które płyną do kieszeni kilku przedsiębiorczych przemytników.

W wielkiej modzie są dziś w Ameryce „speakeasies“ — niewielkie bary. Tam, pod czujnym okiem policji, za „niewielką“ sumę otrzymać można zakazany nektar. Stosunkowo tanio kosztuje soda-whisky, za którą żądają półtora dolara, lub puhar coctailu za 1 dolara. Znacznie droższe są już wina, zwłaszcza europejskie. Tu wpływa na cenę ryzyko szmuglu. Wino francuskie najpośledniejszego gatunku lub Chianti sprzedaje

skim, nie rezygnując jednak ze swego obywatelstwa amerykańskiego. Z Egiptu udał się do Abisynji, gdzie używał tytułu księcia i godność ministra cesarza Egiptu. W tym charakterze udał się znowu do Stanów Zjednoczonych, a dowiedziawszy się, że Ras Tafari został cesarzem Abisynji, chciał wziąć udział w uroczystościach koronacyjnych i wyjechał do Abisynji, ale w Cherbourg'u władze francuskie aresztowały go jako dezertera, ponieważ zapisany był

wate jest po cenie od 6 dolarów za butelkę, za szampana żądają od 20 dolarów, tańsze natomiast jest krajowe wino kalifornijskie — od 2 do 3 dolarów za butelkę.

Od czasu rozpowszechnienia się „speakeasies“ restauracje poczęły tracić klientów. Celem za pobieżenia konkurencji barów musiały i przedniejsze lokale nowojorskie wprowadzić tajemny wyszynk alkoholu. Nie jest to w obecnych warunkach ryzykowne, lecz kosztowne. Płaci też za wszystko bywał restauracyjny. Do rachunku wpisuje się: „butelka „White Rock“ popularna woda mineralna, którą w każdym sklepie można nabyć za 15 centów) — 3 dolary. Niektóre restauracje zezwalają nawet na przyniesienie przez konsumentów własnych trunków. Wówczas płaci się po 3 do 6 dolarów od osoby tylko za „nakrycie“. Smiesznie jednak wygląda ją tego rodzaju bywalcy restauracyjni, którzy z kieszeni wywlekają butelki wszelkiej wielkości i zawartości.

Najbardziej ujemną stroną obecnego systemu antialkoholowego jest szerzenie się korupcji w szeregach policji. Od znowy z przemytnikami alkoholu niewiele już dzieli policjanta do porozumienia z bandyta i rabusiem; od pobierania łapówek za dopuszczanie do przemytu krok jeden tylko należy uczynić, by zapomocą groźby i szantażu łapówki te wymuszać, nieraz nawet na niewinnych.

Przed kilku dniami zdarzył się w Nowym Jorku wstrząsający wypadek wymuszenia, tem bardziej przykry, że przez władze policji obyczajowej zatwierdzony Niejaka pan Adela Bilette ogłosiła w dzienniku, że posiada pokój do wynajęcia. Przed wieczorem zgłosił się reflektant, a w chwili, gdy pertraktował z gospodynią, wpadł do mieszkania inny osobnik (jak się następnie okazało, przebrany policjant), podbiegł do pani Bilette, zdarł z niej suknie i podarł jej niejedną bieliznę. Zamam oszołomiona gospodyni opierała się, wszedł inny policjant, tym razem w mundurze i zastawszy gospodynię w negatyw wobec obcego mężczyzny (również podstawił nego reflektanta), sporządził protokół o obrazie moralności publicznej. Panią Bilette sprowadzono do komisariatu gdzie zaproponowano jej za tuszowanie sprawy za 450 dol. Gdy aresztowana odmówiła zapłaty, skazana została przez policję obyczajową na 6 mies. więzienia. L. H.

w księgach ludności Paryża jako Rohmer i do tyczas nie stanął przed francuską komisją porobową. Z więzienia wypuszczono go dla uregulowania stosunków prywatnych, a gdy w oznaczonym terminie nie wrócił do Francji ogłoszono za nim listy gończe. Nie wiele sobie ten książę egiptowski będzie robił z tych listów gończych, wszak ma do swej dyspozycji jeszcze obywatelstwa: tureckie, egipskie, amerykańskie i abisynjskie!

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO

„Dobra wróżka“

Komedja w 3 aktach Franciszka Molnara. Przekład Bol. Gorkyńskiego. Reżyserja Jerzego Woskowskiego.

Niedawno czytałem apologię happy-endu. Autor czy autorka tej apologii występuje słusznie przeciwko krańcowości opinii, która ze smutnego finału sztuki czy obrazu filmowego czyni jakąś conditio sine qua non walorów artystycznych dzieła. Jeśli sztuka kończy się wesoło i pogodnie, już temsamem nie ma żadnej wartości.

Ta niedana zresztą apologia happy endu ma jednak zdaniem moim głębsze psychologiczne podłoże. W każdym człowieku tkwi potrzeba — ba!k. Życie jest tak smutne, tak beznadziejnie szare, tak niewolniczo posłuszne prawu konieczności, że cieszymy się, jak dzieci, gdy tu i ówdzie udaje się komuś przerwać żełazny pierścień przyczynowości i uśmiechnąć się do nas oczyma szczęścia z bajki. Znałem np. jednego człowieka, wcale zresztą sympatycznego, nadrege — czy można o sobie inaczej pisać — któremu się śniło, że znalazł kiedyś koło bramy Florjańskiej 15.000 dolarów. Przez dłuższy czas sen ten nie dawał mu spokoju. Człowiek ów wolał błądzić koło bramy Florjańskiej i poszukiwał 15.000 dolarów, przy czem rozumie się samo przez się, że nie wierzył

wcale, że je znajdzie, ale układał sobie plany na wypadek, jeśli je znajdzie. Mając przy tym się dalekie podróże, wyłaniały się okurzone i na zawsze pogrzebane tęsknoty, a porządnego potrzeba było wysiłku woli, by zerwać ze słodkim tem marzeniem.

Dlatego nie należy zbyt poważnie traktować bajki Franciszka Molnara. Świebtyn ten causer miał bajeczny naprawdę pomysł, opowiadając nam historię z nieprawdopodobnego wydarzenia, ale my te historję przyjmujemy nietylko pobłażliwie, ale wprost ze szczerą sympatią. Powiadamy sobie: w ostateczności możliwą jest rzecz, by jakiś bogaty Amerykanin zakochał się gdzieś na jakimś dancingu w nieznaną iomej kobiecie, która udaje damę z towarzystwa. Ta dama z towarzystwa jest sobie zwykłym robaczkiem świętojańskim, tj. dziewczyną, która z latarką elektryczną w ręku wskazuje w jakimś podrzednym kinie publiczności miejsca. Przyparta do muru bierze książkę telefoniczną i na chybił trafił wskazuje na pierwszego lepszego adwokata jako na swego męża. Bogaty Amerykanin, chcąc zobowiązać sobie piękną damę z towarzystwa udaje się do tego adwokata, który jest biedakiem co się zowie, i ofiarowuje mu kontrakt, grube przynoszący dochody. Następnie cały szereg powikłań których nie zdradzę, by właśnie ze chęć publiczności do zobaczenia tej naprawdę malej, bezpretensjonalnej bałeczki.

Taka bałeczka trzeba zagrać lekko, filuternie, sentymentalnie, ale baczna musi się zwracać uwagę na

to, by ta lezka sentymentu nie zaszkodziła całości utworu. Nie ze wszystkiem udało się to tak reżyserowi, jak i artystom występującym w „Dobrej wróżce“. P. Dziewońska była w pierwszym akcie troszeczkę za sztywna i za sztuczna, ale w dalszych aktach trała w odpowiedni ton, ratując charakter bajki, która niekomiecznie musi być bajką. Tęskniło się wprawdzie za p. Zaklicką w tej roli, ale i p. Dziewońska dała sobie z nią radę. Doskonały typ adwokata bez klientów, ale z długą pachnącą brodą dał p. Lelawa, Miłym starszym kelmerem był p. Krzemieński, a rolę Amerykanina jak zawsze z werwą zagrał p. Fabisiak. Miłutką stenotypistką i prawa ręką adwokata była p. Bednarska.

Sztuka ma jeszcze jedną niespodziankę. Oto po trzecim akcie publiczność wychodzi uśmiechnięta z teatru, wtem poza kurtyną zjawia się reżyser i wygłasza przemówienie do publiczności. Reżyser zaprasza publiczność by pozostawała w teatrze jeszcze przez dziesięć minut, albowiem chce jej pokazać, co się stało z bohaterami komedji po 10 latach. Publiczność nieco zaskoczona chętnie przyjmuje zaproszenie i do wiede się, ku swemu zdumieniu, że ta dobra wróżka wyszła za mąż za ministra. Ta niespodzianka nie jest wprawdzie bardzo prawdopodobna, ale w ostateczności nie jest wykluczona, a zresztą żywimy dla tego „robaczka świętojańskiego“ tak szczerze uczucia sympatji, że doprawdy tylko cieszymy się jego szczęściem. H. K.

Reklamowe ceny - najlepsze wykonanie

CHEM. PRABNIA-FARBIARNIA

SŁONCE

Kraków, Florjańska 29, w podwórku Podgórze, Józefińska 28. 567p

SPRZEDAŻ

już nadeszły mace amerykańskie... specjalność dla żołądkowo chorych...

KUPIJ gdzieś niedziej, do nas przyjdź... porównaj gatunki, ceny...

ŚWIECZNIK dwunastoramienny, kompletnie zelektryfikowany...

ŻURNALE mój wiosenne jak również mój... poleca w wielkim...

KARNISZE mosiężne potańczyli: Henryk Kornhäuser, Kraków, Krakowska 4. 565x

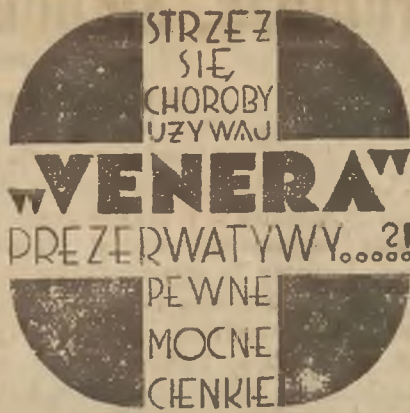
DYWANY ręczne kilimny. „Dywan” Kraków Podgórze ul. King' 9 - Telefon 116-09. 121x

POSAD POSZUKUJĄ

PANNA biurowa, piszaca na maszynie, znająca stenografię...

PANNA z długoletnią praktyką biurową, piszaca biegle na maszynie...

KONCYPIENTI adwokaci z czteroletnią praktyką prowincjonalną...

Suknie i okrycia wiosenne

wedle najnowszych zurnal, wykoruje szybko i starannie po cenach nader przystępnych...

TROCHE HUMORU

— Czy ten mały brzdąc ma mnie dzieć gościć? — Wie pan, chcę mu zrobić po raz pierwszy tę przyjemność. Ma dziś właśnie urodziny.

RÓŻNE

SPÓLNIKA z małym kapitałem poszukuje. Łaska we zgłoszenia: Kraków Rakowice, „Weczysta”...

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę Kasy Chorych na nazwisko Helena Schönfeld. 415x

UNIEWAŻNIAM książeczkę Kasy Chorych, wydaną przez Krak. Kasę Chorych. — Mojżesz Scheer, Dietla 13. 414x

GARLO Marjam, Rzeszów. Cegielnia Miejska unieważnia zgubione szoferkie prawo jazdy...

LOKALE

DUŻY, dwuosobowy pokój do wynajęcia od 1go kwietnia: Banetowa, ul. Radzówkowska 8 b, II. p...

DO POKOJU 2 osobnym wejściem przyjmę 2 panów lub panie z utrzymaniem lub bez: ul. Saknar na 18. II. piętro drzwi 10...

POKÓJ umeblowany za raz do wynajęcia dla panów z całym lub częściowym utrzymaniem - ul. Dietłowska 111, I. piętro, drzwi 7...

NAUKA I WYCHOWANIE

WYCHOWAWCZYNI-treblanka, atorg czna, poszukiwana na wyjazd do chłopczyka (czwarty rozdział). Oferty z podaniem wynagrodzenia odpisami świadectw i fotografiami do Adm. „N. Dziennik” sub „L. M.” 546x

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondenc. im. profesora Sekulowicza, Warszawa, Zórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterii, rachunkowości, kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografii, nauki handlu, prawa, kaligrafii, pisania na maszynie, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, oraz ekonomii. Po skończeniu egzaminu. — Żadajcie prospektów! 234x

KUPNO

KUPIE „Nowego Dziennika” Rocznik 1927 - kwartał III. i IV., 1928 - cały, 1929 - kwartał IV. i 1930 - cały. Zgłoszenia pod „N. R.” do Adm. „N. Dziennika”. 420bp

KUPIE kamienicę czynszową z wkładem do 20 tysięcy dolarów. Zgłoszenia pisemne pod adresem Skrytka pocztowa 41 w Drohobyczu 562x

POCOŻ DŁUGIE WYJASNIENIA,

niającego nerwy „Fregalin”, są wywniośniejsze, niż najpiękniejsze słowa. Tysiące osób, które już wypróbowały „Fregalin”, nie zaznały zawodu. Nad wyraz skutecznym okazał się „Fregalin” przy nerwowości, ogólnym osłabieniu, zmęczeniu, zawrotach głowy i cierpieniach reumatycznych. Poradźcie się lekarza. By móc uporać się z trudnościami, z jakimi zwąza na jest walka o byt, trzeba mieć silne nerwy, zdrową krew. Prosimy dokładnie przeczytać, co piszą do nas o działaniu „Fregalinu” osoby, których fotografie podajemy, a sami osądzicie, czym jest „Fregalin”. W naszym archiwum znajdują się tysiące podobnych listów dziękczynnych z kraju i zagranicą, nadesłanych do nas jako wyrazy wdzięczności i zadowolenia. Każdy może je obejrzeć w naszym biurze. — Wszystkie listy dziękczynne poświadczające są przez notariusza. „Fregalin” można nabyć we wszystkich aptekach. Wysyłkę uskutecznia Antus-Apothek, — Gdańsk. Wytwarzamy pod kontrolą powag naukowych.

skoro fakty, które przytaczamy, dotyczące naszego od lat znanego środka odradzającego krew i wzmacniającego nerwy „Fregalin”, są wywniośniejsze, niż najpiękniejsze słowa. Tysiące osób, które już wypróbowały „Fregalin”, nie zaznały zawodu. Nad wyraz skutecznym okazał się „Fregalin” przy nerwowości, ogólnym osłabieniu, zmęczeniu, zawrotach głowy i cierpieniach reumatycznych. Poradźcie się lekarza. By móc uporać się z trudnościami, z jakimi zwąza na jest walka o byt, trzeba mieć silne nerwy, zdrową krew. Prosimy dokładnie przeczytać, co piszą do nas o działaniu „Fregalinu” osoby, których fotografie podajemy, a sami osądzicie, czym jest „Fregalin”. W naszym archiwum znajdują się tysiące podobnych listów dziękczynnych z kraju i zagranicą, nadesłanych do nas jako wyrazy wdzięczności i zadowolenia. Każdy może je obejrzeć w naszym biurze. — Wszystkie listy dziękczynne poświadczające są przez notariusza. „Fregalin” można nabyć we wszystkich aptekach. Wysyłkę uskutecznia Antus-Apothek, — Gdańsk. Wytwarzamy pod kontrolą powag naukowych.

Lückerdorf 79. Po. Kamanz i. Sa. d. 10. 9. 30.

Od dłuższego czasu cierpiam na bóle w krzyżu, hemoroidy i kurcze w łydżkach. Dlatego kazałem sobie przysłać Fregalin. Muszę stwierdzić, że skuteczność przewyższyła moje oczekiwania. — Cierpienia zupełnie ustąpiły, ogólnie samopoczucie jest również bardzo zadowalające.

Oskar Hentschel.

Dahlen i. Oldenburg d. 20/VIII. 1930.

Komunikuję, że Fregalin oddał mi wielką przysługę. Dawniej czułam się zawsze bardzo zmęczona i praca udawała mi się z trudem. Obecnie czuję się, nie bacząc na moje 76 lat rzeźka i zdrowa, a praca mnie nie wyczerpuje. Dziękuję za pomoc. Fregalin będę zawsze polecać.

Wdowa Theille.

Welschenhorn (Schwaben) Mühlstrasse 1. d. 6. 4. 30.

Po użyciu Fregalinu czuję się już tak dobrze, jak nigdy jeszcze. Odczuwam znów apetyt i mogę wszystko jeść, wówczas gdy dawniej jedzenie wywoływało torsje. Cierpienia kobiece, które dawniej bardzo mnie męczyły, ustąpiły całkowicie.

Barbara Schmidt.

Od 15-tu lat cierpiam na reumatyzm stawów - teraz zdrów mimo 70-ciu lat.

Pethau k. Zittlau. 24. 5. 30. Hauptstr. 12.

Od 15-tu lat cierpiam na reumatyzm stawów. Wszystkie zabiegi lekarskie były bezskuteczne. Już po 3-ch pudełkach Fregalinu poczułem polepszenie, teraz zaś po 12-tu pudełkach jestem zdrow.

Gustav Adler.

Na żądanie przesyłamy bezpłatnie i bez zobowiązania

PRÓBNA PACZKA „FREGALINU” łącznie ze Złotą Księgą Życia.

Napiszcie zaraz dopóki próby nie są jeszcze rozchwytywane, pod adr.:

Dr. med. H. SCHULCE, G. m. b. H. Berlin - Charlottenburg 2/4032

załączając mniejszy kupon (wysłać jako druk).

Proszę o wysyłkę bezpłatnie i bez zobowiązania próbki

„Fregalinu” — środka odradzającego krew i nerwy oraz o Złotą Księgę Życia.

Nazwisko

Zawód

Miejscowość

Ulica

Table with 3 columns: Location, Price, and Unit. Rows include Kraków, Kraków, and Podgórze with prices like 6'00, 6'20, 6'60, 10'60.

OGŁOSZENIA: Podstawa obliczeń jest 1 milimetr w jednym linie - Strona z tekstem i nadesłaniem ma 3 lamy po 74 milim. - Strona z tekstem 6 l: mów po 37 milim. - Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. CENY w złotych: 1. strona 1'25. - Tekst 1'-. Nadesłane 0'75. - Za tekst 0'25. - Drobne od słowa 0'20. Dla poszukujących pracy 0'10. - Grafika 1'25. - Za zastrzeżenie miejsca dołącza się 25%.